

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Index Rervm Memorabilivm Quæ in hiscè Commentariis continentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

I N D E X

R E R V M M E M O R A B I L I V M

Quæ in hiscè Commentariis continentur.

Littera L. Logicam. P. Octo Libros Physicorum. C. Libros de Cælo. G. Libros de Generatione & Corruptione. A. Libros de Anima. M. Metaphysicam significat. Primus verò numerus Paginam, secundus marginalem numerum denotat.

A.

Abstractum, Abstractio.

AErminus abstractus quid & quotuplex. L. 3. xxviii. & seq.
Abstractum Metaphysicum est duplex, non ultimæ abstractionis & ultimæ abstractionis. L. 19. cccxvii.
Abstracta non multiplicantur, nisi per propriam substantiam multiplicentur. L. 20. cccxxv.

Cognitio Abstractiva. Vide Precisio.

Accidens.

Accidens dupliciter accipitur 1° latè, 2° strictè.
L. 115. dclxxiii.

Accidens variè à Porphyrio definitur.

Quid Accidens ut est quintum prædicabile.
L. 115. dclxxiv. & seq.

Materiale significatum Accidentis quinti prædicabilis est omne prædicatum dicens contingentem ordinem ad subiectum.
L. 116. dclxxxi. & seq.

Accidens ut est definitum quod & accidentale in definitione accidentis quinti prædicabilis non potest esse quintum prædicabile in concreto.
L. 116. dclxxxviii.

Accidens ut est definitum quod & accidentale in definitione accidentis quinti prædicabilis est quintum prædicabile in abstracto.
L. 116. dclxxxix. & seq.

Ut Accidens sit quintum prædicabile, non debet esse actu in multis subiectis de facto existentibus.
L. 117. dclxxxix. & seq.

Accidentia, quæ sic materiam sequuntur, ut desinente formâ remaneant in sola materia mediata, si ex eis unum sit potentia receptiva ei propria; vel mediante hac potentia, si accidentia commu-

nia & non propria, recipiuntur & non in toto composito. P. 76. clxviii. & seq.
Substantiæ sublunares non producantur à solis accidentibus immediate ut principiis quo.

P. 103. xi.
Rejiciuntur communes probationes & solidiores adferuntur. P. 103. xiii. & seq.

Substantiæ sublunares producantur à substantiis & accidentibus, utrisque ut principiis quo concurrentibus. P. 107. l. & seq.

Causa totalis substantiarum, siue viventium etiam hominum, siue non viventium sunt substantiæ & accidentia. P. 109. lxxix.

Accidentia, quædam primo instanti, quædam non nisi aliis instantibus debita. P. 109. lxx.

Causa siue principium quo immediatum accidentium connaturalium sunt forma substantialis compositi, causa ejus substantialis producat & hujus proportionata instrumenta. P. 110. lxxi. & seq.

Causa siue principium immediatum quo accidentium extraneorum de facto est forma substantialis compositi instrumenta ejus & quælibet forma proportionata sufficienter applicata. P. 110. lxxviii. & seq.

Quænam accidentia sint activa transeunt. P. 111. lxxxvi.

Accretio.

Accretio dupliciter sumitur, propriè & impropriè. G. 30. i.

Quid Accretio propriè dicta. G. 30. ii.

Quomodo fiat accretio propriè dicta siue viventis. G. 30. vii.

In vivente purè materiali terminus formalis à quo accretionis est variorum privationes. G. 31. xiv. & seq.

In composito partim spirituali partim materiali terminus à quo accretionis est etiam variorum privationes. G. 31. xvi.

M m A n

INDEX

An accretio & per consequens nutritio fiat continuè successivè. G. 32. xxii.
 Accretio fit instantaneè quoad partem divisibilem divisibiliter sumptam. G. 36. xliii. & seq.
 Accretio quoad plures partes determinatas divisibiles divisibiliter sumptas, non fit continuè successivè, sed interruptè & cum morulis. G. 37. liv.

Actio, Passio.

Quid Actio & Passio. L. 162. cclxxxiv.
 Passio dupliciter accipitur 1° improprie pro fitione, 2° proprie pro receptione formæ in subiecto. P. 98. xxvii.
 Actio & Passio primo modo sive pro fitione non distinguuntur realiter. P. 98. xxviii. & seq.
 Actio & Passio secundo modo sive pro receptione formæ in subiecto sustentationis sumpta non distinguuntur realiter. P. 99. xxxii. & seq.
 Actio & Passio utroque modo sumpta differunt conceptu formali. P. 99. xxxvii. & seq.
 Actio eductiva modus non est in agente aut effectu sustentativè, sed in passio sive subiecto ipsius effectus. P. 99. xxxix. & seq.
 Unde actiones specificantur. P. 100. xlv.
 Specificare non rectè sumitur prout idem est ac rei speciem facere. P. 100. xlv.
 Specificatio malè dividitur in intrinsecam & extrinsecam. P. 100. xlvii. Vide Specificatio.
 Quid actio adductiva sive adductio, & quid reproductiva sive reproductio. P. 171. lxxv. Vide Eductio.

Simile in eadem specie qualitatis & intensiōis gradu, non potest actione assimilativè in passum simile operari, etsi passum hoc excedat densitate vel magnitudine. G. 50. iv. & seq.

Actus Vitalis.

Actus vitales multi assignantur, v.g. motus progressivus, nutritio, vegetatio, &c. A. 72. xxvii.
 Conceptus communis univocus actibus vitalibus non potest esse, Actus principii se moventis ab intrinseco. A. 72. xxix.
 Neque etiam, Actio immanens directæ, id est, non ex resultantia naturali. A. 72. xxx. & seq.
 Neque in eo consistit, quod res aliqua, ita perfectionem habeat ab intrinseco, ut ab extrinseco, saltem naturaliter eam habere non possit. A. 72. xxxiv. & seq.
 Datur conceptus communis univocus omnibus actibus vitalibus tam Dei, quàm creaturarum, videlicet, Actus alibili conveniens, & in eo consequens introsumptionem alimenti, aut in spiritibus nobiliorem operandi modum. A. 73. xxxvi. & seq.

Æquivoca. Vide Terminus.

Aër. Vide Elementa.

Æternitas, Æternum.

Creaturæ, sive permanentes, sive successivæ potuerunt esse ab æterno. P. 183. i. & seq.
 Generationes animalium non potuerunt esse ab æterno eo modo, quo jam ordinariè

funt. P. 185. xxv.
 Generationes animalium potuerunt esse ab æterno, sic, ut ab æterno non fecisset Deus aliquod individuum animalis, de quo verum esset dicere, est omnino primum, Deus non fecit prius illo, &c.

P. 185. xxv.
 Si supponatur unus homo creatus ab æterno, ab ipso potuerunt per Deum esse generationes infinitæ ab æterno. Ibidem.
 Solvuntur duæ difficiles objectiones ab aliis hucusque non solutæ. P. 186. xxviii. & seq.

Agens.

Agens totale non potest immediatè agere in distans, id est, non agendo per medium. G. 51. xv. & seq.
 Agens parziale agere potest immediatè in distans. G. 52. xxxix. & seq.
 Potest agens, tam parziale, quàm totale in genere causæ principalis agere in distans actione & virtute diffusâ per medium, non ita quidem, ut sola virtus diffusa agat, sed ita, ut ipsum agens agat per se & per suam virtutem intrinsecam, simul cum virtute diffusa per medium. G. 53. xli. & seq.
 Agens totale non potest actione, sive simili, sive dissimili producere aliquid in distans, licet aliquid producat in medio, si medium non coagat. G. 53. xlvii. & seq.
 Valde probabile videtur agens totale posse supernaturaliter agere in distans, non agendo per medium. G. 53. li.

Alimentum.

Alimentum debet esse partim simile, partim dissimile. G. 29. xix. & seq.
 An vivens nutriri possit odore & potu. G. 30. xxi. & seq.
 An elementum aliis mixtum nutriat. G. 30. xxvi. & seq.

Alteratio.

Vnde alteratio dicatur. G. 32. i.
 Quotupliciter sumatur alteratio. G. 32. ii.
 Si generatio esset impossibilis, alteratio esset naturaliter impossibilis ex parte causæ alterantis, non verò ex conceptu formali alterationis. G. 32. iv. & seq.
 Alteratio à Philosophis duplex assignatur, una intensiva, alia extensiva. G. 33. x.
 Alteratio, tam quoad extensionem, quàm quoad intensiōem, non fit instantaneè quoad partem divisibilem divisibiliter sumptam. G. 33. xiii.
 Alteratio, tam quoad extensionem, quàm quoad intensiōem, non fit continuè successivè, sed interruptè & cum morulis, quoad partes plures determinatas divisibiles divisibiliter sumptas. G. 33. xvii. & seq.

Ampliatio.

Quid Ampliatio. L. 9. clxxvii.
 Hæ propositiones album fuit nigrum: senex fuit puer: fructus erit flos: in rigore sunt falsæ; per Ampliationem, veræ. L. 9. clxxviii. & seq. Communis

Communis regula status. L. 10. CLXXI.

Analoga, Analogia.

Quid & quotuplicia Analoga. L. 126. XXVII.
Ab Analogis attributionis & proportionalitatis,
&c. non potest abstrahi ratio communis primò
intentionalis, & intrinseca juxta sensum ad-
versariorum, vel secundum nos, secundum
modum significandi tantum.

L. 127. XXXIX. & seq.

Angelus.

D. Thomas negare videtur posse dari divinitus
Angelos solo numero intra eandem speciem di-
stinctos. M. 114. XI.
Possunt divinitus dari Angeli solo numero intra
eandem speciem distincti. M. 114. XII. & seq.
In periculo vacui corpora non moventur ab An-
gelis. P. 175. XI. & seq.
Ab Angelis vacuum naturaliter induci non potest.
P. 176. XIX.

Anima.

Non repugnat dari hanc animam mediam inter
rationalem & irrationalem.

L. 83. CCCLXXXV. & seq.

Quid de anima senserint antiquiores Philosophi.
A. 60. I. & seq.

Adfertur nostra animæ definitio. A. 61. IV. & seq.
Bona est etiam Aristotelis definitio; anima est, id
quo primum vivimus, sentimus, locomovemur & intel-
ligimus. A. 62. XV.

Anima rectè dividitur in locomotivam & vegeta-
tivam, in vegetativam non sensitivam, in sensiti-
vam non rationalem, & in rationalem.

A. 62. XVI.

De fide est in singulis hominibus esse singularem
animam, ex quibus aliquæ damnandæ sunt, ali-
quæ beandæ.

A. 62. XVII.

Sistendo in autoritate in homine non dantur plu-
res animæ, vegetativa, sensitiva, & rationalis, rea-
liter distinctæ.

A. 63. XX.

Sistendo in sola ratione purè naturali non videtur
probari posse efficaciter, in homine unicam esse
animam, & non tres realiter distinctas.

A. 63. XXI. & seq.

Etiam sistendo in ratione purè naturali efficaciter
probari potest de facto in homine dari unicam
animam, quæ simul sit vegetativa, sensitiva, & ra-
tionalis.

A. 64. XLIV.

Sistendo in autoritate de unitate animæ rationa-
lis in homine, sensitivæ & vegetativæ formaliter
aut virtualiter, in formatione fetus hominis
non succedunt plures animæ.

A. 64. XLV.

Anima est forma informans corpus organicum, &
non assistens tantum instar nautæ navi, aut An-
geli cælis, quos moveat.

A. 66. I.

Præter animam in viventibus sensitivis non dan-
tur formæ substantiales partiales.

A. 66. III. & seq.

Omnes partes corporis, sive similes, sive dissimila-
res, quæ aliquam operationem vitalem exer-
cent, aut quæ cum illis sunt continuæ, animan-
tur animâ totius, & ita quidem, ut, si indivisi-

lis, tota totum, & tota quamlibet partem ani-
met; si verò divisibilis, tota totum, & pars partem.

A. 67. XV. & seq.

Potentiarum animæ aliæ sunt materiales, aliæ spi-
rituales.

A. 69. II.

Intellectus & voluntas, ac omnes aliæ potentie cu-
juslibet animæ, pro ea parte, quâ non constantur
ex materia corporis, non distinguuntur realiter
ab anima.

A. 70. IV. & seq.

Quid sit anima vegetativa.

A. 73. I.

Plantæ & herbæ verè ac propriè vivunt animâ ve-
getativâ.

A. 73. II. & seq.

Plantæ & herbæ non plantanimales non vivunt
animâ sensitivâ.

A. 73. IV. & seq.

Semina plantarum non vivunt animâ vegetativâ.

A. 74. IX. & seq.

De fide est animam hominis non esse formaliter
divisibilem, aut ex pluribus partibus integraliter
compositam.

A. 74. XV.

Anima vegetativa tantum, & vegetativa & sensiti-
va simul imperfectorum brutorum, est formaliter
divisibilis.

A. 74. XVI. & seq.

Anima sensitiva & vegetativa simul perfectorum
brutorum est etiam formaliter divisibilis.

A. 75. XXI. & seq.

Animæ vegetativæ tantum, & vegetativæ ac sensiti-
væ simul sunt virtualiter tantum heteroge-
næ.

A. 76. XXXVII. & seq.

Dari animam sensitivam experientia docet.

A. 78. II.

Anima sensitiva est principium sensationum, tam
externarum, quam internarum.

A. 78. VII.

In nullis brutis est anima sensitiva liberè rationa-
lis, sive potius nulla bruta liberè ratiocinantur.

A. 78. VIII.

In nullis brutis est anima sensitiva rationalis sim-
pliciter, sive potius, nulla bruta sunt simpliciter
rationalia.

A. 78. IX. & seq.

In variis brutis est anima sensitiva necessariò & se-
cundum quid rationalis, sive potius multa bruta
necessariò, ex instinctu naturæ, & secundum
quid ratiocinantur.

A. 78. XII. & seq.

Potentia animæ sensitivæ generaliter numerantur
tres, cognoscitiva, appetitiva, & locomotiva; ad
locomotivam refertur fatus seu potentia fandi.

A. 80. XXVIII.

Potentia sensitiva, sive sensus, numeratur commu-
niter duplex, internus & externus.

A. 80. XXIX.

De fide est animam rationalem esse spiritualement,
vel saltem fidei proximum.

A. 98. XII. & seq.

Sistendo in sola ratione naturali non videtur de-
monstrari posse animam rationalem esse spiri-
tualement.

A. 98. XV. & seq.

Etiam sistendo in nudis luminis naturæ principis
efficaciter probari potest de facto animam ho-
minis esse spiritualement.

A. 99. XXV. & seq.

De fide est animam rationalem esse immortalem.

A. 99. XXX. & seq.

Præcisè sistendo in solâ ratione naturali demon-
strari efficaciter posse non videtur animam ra-
tionalem esse immortalem.

A. 100. XXXI. & seq.

Etiam sistendo in nudis luminis naturæ principis,
efficaciter probari potest de facto animam ho-
minis esse immortalem.

A. 101. XLIV. & seq.

Animæ hominum (& sic de aliis individuis, quæ
sunt ejusdem speciei) sunt æqualis perfectionis
entitativæ seu substantialis, nec possunt esse inæ-

M m 2 qualis

I N D E X

qualis perfectionis positivæ, ita ut aliquæ habeant prædicatum aliquod medium inter specificum & individuale, in quo inter se conveniant & ab aliis disconveniant. A. 102. LXII. & seq.

Antiperistasis.

Quid Antiperistasis. G. 56. LXXXV.
Quomodo fiat Antiperistasis. G. 56. LXXXVIII. & seq.
Datur Antiperistasis. G. 57. LXXXVII. & seq.

Appellatio.

Appellatio ferè confunditur cum prædicatione. L. 10. CLXXIV.
Inter Argumentandum non licet mutare appellationem. Ibidem.

Appetitus.

Appetitus à Philosophis dupliciter distinguitur, unus Physicus sive innatus & improprius, alter vitalis & elicitus sive proprius. P. 20. CXXXVII.
Appetitus innatus consequenter dividi potest in desiderii, gaudii, & simplicis complacentiæ innatum appetitum. P. 20. CXXXIX.

Appetitus Materie primæ innatus.

Materia prima appetit appetitu innato desiderii formas absentes. P. 20. CXLII. & seq.
Materia prima appetit appetitu gaudii formam substantialem, quam habet. P. 21. CXLVIII. & seq.
Materia prima appetit omnem formam substantialem præsentem & absentem, corruptam & non corruptam possibilem; producendam vel non producendam, appetitu simplicis complacentiæ. P. 21. CLV. & seq.
Materia prima æqualiter omnes formas substantiales appetit. P. 22. CLXX.

Apprehensio.

Definitur apprehensio. L. 28. v. & L. 165. XLIII.
Apprehensio enuntiativa multum distinguitur à iudicio. L. 28. VI. & L. 165. XLIV.
Variæ apprehensiones ad iudicium præsupponuntur. L. 165. XLIV.
Apprehensio virtualiter multiplex seu composita, etiam à iudicio separata, est verè propositio. L. 166. XLV. & seq.

Approximatio. Vide Agens.

Aqua. Vide Elementa.

Argumentatio. Vide Discursus.

Ars.

Ars tripliciter accipitur. L. 210. CCLXVI.
Omnis ars, etiam futura, juxta tertiam acceptio-

nem, est verè scientia practica. L. 211. CCLXVII.
Quid Ars & quomodo definiatur. P. 77. v.
Natura & ars uno sensu maxime differunt. P. 77. vi.

Natura & ars alio sensu maxime conveniunt. P. 77. vii. & seq.

Ars nullum totum, quod sit, vel in se habeat principium motus & quietis naturalis, per se immediate naturaliter producere potest; mediate verò, applicando activa passivis, mira producere potest. P. 79. XXIV. & seq.

An applicando activa passivis homo naturaliter renasci possit. P. 79. XXVIII.

An per artem Chymicam possit produci verum aurum. P. 79. XXIX.

Ascensus. Vide Descensus.

Assensus. Vide Præmissæ, aut Conclusio.

Auditus, Auditio.

Auditus est potentia sensitiva soni. A. 90. I.
Sonus non deferitur ad auditum mediantibus speciebus impressis, sed immediate per seipsum & secundum suum esse reale. A. 90. IX. & seq.
Sonus quotiescumque auditur, prius à proximioribus, posterius à remotioribus, interruptè producit. A. 91. XIII. & seq.
Sonus in toto spatio in quo æquè cito à remotioribus ac à proximioribus auditur, in instanti diffunditur. A. 91. XIV.

Augmentatio. Vide Accretio.

Axioma.

Nihil est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu. L. 40. CLVIII.
Quis sensus hujus axiomatis, qui tollit proprietates, tollit essentialiam. L. 115. DCLXXXII.
Illa sunt similia, quorum qualitas est una. L. 147. CLIX. & G. 50. I.
Propter quod unumquodque est tale, & illud magis. L. 193. VIII.

Si ob ea scimus & credimus, & illa sine scimus & credimus magis. L. 193. IX.

Quæcumque sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se. L. 195. I.

Actus specificantur ab objecto. L. 203. CLVIII. & seq.

Generatio unius est corruptio alterius. P. 33. LXIX. & seq. & G. 24. x. & 26. XXXI.

Actiones sunt suppositorum. P. 44. IX.

Non sunt multiplicanda entia sine necessitate. P. 52. CXI. & seq. & A. 63. XXV. & seq.

Non sunt alliganda entia essentialiter suis principijs, aut subjectis determinatis sine necessitate. P. 52. CXII. & seq. & 97. XVII.

Cuicumque enti danda est minor distinctio, quæ dari potest; neque aliqua danda est absque posteriora ratione, sine qua sufficienter explicari possit. P. 65. XXXVIII.

Nemo dat quod non habet. P. 86. XXXII.

Non sunt augenda entium intrinsecæ perfectiones sine fundamento. P. 97. XVII.

Sol & homo generant hominem. P. 109. LXIX.

Qui

Qui dat formam, dat consequentia ad illam.

P. 110. LXXV.

Quidquid recipitur, ad modum recipientis recipitur.

P. 132. LXXX.

Indivisibile additum indivisibili non facit majus.

P. 148. VI. & seq.

Quidquid movetur, mutat locum.

P. 165. I.

Ad præteritum non datur actio.

P. 182. LVIII.

Omne quod movetur, ab alio movetur.

C. 4. VI. & VII. & seq.

Omne quod fit, ab alio fit.

C. 4. IX. & seq.

Esse est propter operari.

C. 8. XXVI. & seq. & G. 39. XXXIX.

Agens transeunt agitur ut assimilaret sibi passum.

C. 8. XXVII.

Omnis actio est à proportionem majoris inæqualitatis.

G. 56. LXXXIV.

Non sunt minuenda entia sine necessitate.

A. 63. XXVI.

Ea que sunt in imperfectioribus dispersa, sunt in perfectioribus conjuncta.

A. 71. XII.

Frustra fit per plura, quod potest fieri per pauciora.

Ibid. XV.

Idem manens idem, semper idem facit.

A. 89. XLIV.

Ex objecto & potentia paritur notitia.

A. 94. V.

B.

Bonitas. Bonum.

Bonum est duplex, absolutum & respectivum.

M. 112. XIV.

Quid sit bonum transcendente, & quid addat supra ens.

M. 112. XIV. & seq.

C.

Calor.

Cum post lotionem manus plerumque magis calcant.

G. 57. LXXXII. & seq.

Capilli.

Capilli sunt animati.

A. 69. XII. & seq.

Casus.

Quid Casus ut opponitur fortunæ.

P. 136. III.

Respectu Dei nihil est casuale.

P. 136. IV.

Causa in Communi.

Patres Græci nomine causæ in divinis promiscue utuntur, Latini verò illud in divinis exosum habent.

P. 80. I.

Causa in genere rectè dividitur in causam, quæ sit principium communicans esse illimitatum, & causam, quæ sit principium communicans esse limitatum.

P. 80. II.

Quid causa in genere in rigore philosophico.

P. 80. III.

Cur sancti Patres Græcos reprehenderint, quod causam in divinis agnoscerent.

P. 81. VII. & seq.

Rejiciuntur definitiones causæ ab aliis communiter receptæ.

P. 81. XIV.

Per ly dependet non rectè excluditur causa in divinis.

P. 81. XV.

Causa variè dividitur, immediate & adæquate,

ut primò, in primam & secundam, secundò in remotam & proximam, tertio in causam per accidens & causam per se, quartò in Physicam & moralem, quintò in univocam & æquivocam, sextò in totalem & partialem, septimò in subordinatam & non subordinatam.

P. 82. XVI. & seq.

Divisio causæ in materialem, formalem, efficientem & finalem non est immediata.

P. 82. XXVI.

Neque ista divisio est in species infimas.

P. 82. XXVII.

Ista divisio est univoca.

P. 82. XXVIII.

Ista divisio est aliquo sensu adæquata.

P. 82. XXIX. & seq.

Ordo inter causas est duplex, unus intentionis, alter executionis.

P. 83. XXXII.

Quis ordo intentionis inter causas.

P. 83. XXXIII.

Quis ordo executionis inter causas.

P. 83. XXXIV.

Quis ordo dignitatis inter causas.

P. 83. XXXV.

Causæ existentia in se non requiritur ad causandum effectum; sed sufficit existentia illius in virtute sua.

P. 83. II.

Causa non debet esse prior suo effectui prioritate temporis.

P. 88. XLIX.

Causa debet esse prior suo effectui prioritate naturæ.

P. 88. LII. & seq.

A qua causa fiat contorsio membrorum, & contractio nervorum post mortem hominis.

A. 66. LVI. & seq.

Causa intrinseca.

Quid Causa intrinseca.

P. 95. I.

Nulla datur Causa intrinseca.

P. 95. II. & seq.

Causa prima sive increata.

Quid concursus ex etymologia nominis.

P. 111. I.

Quid Dei cum causis secundis concursus, & quod duplex.

P. 111. II. & seq.

Concursus Dei cum creaturis in actu secundo est duplex.

P. 112. VI.

Quomodo concursus Dei cum creaturis in actu primo, proximè præparetur, aut creaturæ applicetur.

P. 112. VIII. & seq.

An concursus Dei in actu secundo ad effectus causarum secundarum sit immediatus.

P. 112. XI. & seq.

Deus ad actiones creaturarum concurrat per eandem actionem, per quam creaturæ agunt.

P. 117. LIV.

An non solum Deus simul concurrat cum causis secundis, sed eas etiam ad agendum per præviam qualitatem in illis impressam præmoveat ac prædeterminet.

P. 117. LV. & seq.

Deus non præmovet causas secundas ad agendum per præviam qualitatem illis impressam.

P. 118. LIX. & seq.

Deus non solum concurrat simultaneo concursu cum causis secundis, sed & prævio aliquo Physicè efficaci.

P. 119. LXXII. & seq. Item M. 116. II. & seq.

Quid concursus prævius Physicè efficax, quo Deus cum causis secundis concurrat.

P. 120. LXXXIV. & seq.

Deus non præmovet Physicè ad peccatum ut peccatum est.

P. 121. LXXXVII. & seq.

Deus non præmovet Physicè ad peccatum ma-

terialiter

terialiter per qualitatem præviam ex se inferentem actum peccaminosum per modum ultimæ determinationis. P. 121. LXXXIX. & seq.
 Deus præmoveret Physicè ad peccatum materialiter per aggregatum, &c. P. 122. CVII. & seq.
 Omnem limitationem esse à Deo causâ efficiente, refellitur. P. 126. XII.
 Vtrum concursus prævius sit de potentia absoluta separabilis à simultaneo, seu ab actione causæ secundæ, & è converso, sive, quod perinde est, à concursu simultaneo. M. 116. IV. & seq.
 An de potentia absoluta possit Deus dare simultaneum concursum causæ secundæ sine prævio concursu in causam secundam. M. 117. VII. & seq.
 An Concursus Dei cum causis secundæ sit influxus, non tantum in effectum causæ secundæ & simultaneus cum actione ejus, sed etiam prævius in ipsam causam. M. 118. X. & seq.
 Resolvitur à P. Suariorum quod non. *Ibid.*
 Rejicitur P. Suarii sententia, & contraria sustinetur ac probatur. M. 118. XIII. & seq.

Causa secunda sive Creat.

Causæ secundæ aliquid verè efficiunt. P. 102. I. & seq.
 Omnes substantiæ quæ de novo producuntur, non producuntur à solo Deo immediatè ut principio quo. P. 103. VIII. & seq.
 Substantiæ sublunares non producuntur à solis accidentibus immediatè ut principiis quo. P. 103. XI.
 Rejiciuntur communes probationes, & solidiores adferuntur. *Ibid.*
 Substantiæ sublunares non producuntur à solis substantiis immediatè ut principiis quo concurrentibus. P. 106. XLIII. & seq.
 Substantiæ sublunares producuntur à substantiis & accidentibus, utrisque immediatè ut principiis quo concurrentibus. P. 107. I. & seq.
 Causa totalis substantialis substantiarum, sive viventium, etiam hominum, sive non viventium, sunt substantiæ & accidentia. P. 109. LXIX.
 Causa sive principium immediatum quo accidentium connaturalium, sunt forma substantialis compositi, causa ejus substantialis produciens, & hujus proportionata instrumenta. P. 110. LXXI.
 Causa sive principium immediatum quo accidentium extraneorum, de facto est forma substantialis compositi, instrumenta ejus, & quælibet forma proportionata sufficienter applicata. P. 110. LXXVIII.
 Dari potest processus in infinitum in causis subordinatis. P. 126. XIV.

Causa Efficiens.

Ad Causandum efficienter nequidem existentia realis principii quod immediati in virtute requiritur, si principium immediatum quo paulò ante extiterit. P. 84. XIII. & seq.
 Magnum discrimen inter causam efficientem & finalem. P. 87. XLII.
 Causæ causantes secundum diversum esse, reale scilicet & intentionale, ut efficiens & finalis, pos-

sunt esse sibi invicem causæ quoad primum esse. P. 88. LVIII. & seq.
 Supernaturaliter saltem causa efficiens & effectus se mutuo in eodem instanti reali efficienter causare possunt quoad primum esse. P. 89. LXVI. & seq.
 Nihil potest sibi dare esse positivè primum, nisi Deus ens à se. P. 91. LXXXVII.
 Res eodem instanti reali, quo à solo Deo v.g. producit supernaturaliter potest emittere aliam actionem sui ipsius efficienter productivam & sic dare sibi primum esse per actionem negativè primam eodem instanti reali & rationis, quo à solo Deo producit. P. 91. LXXXIX. & seq.
 Idem numero effectus potest supernaturaliter produci à duabus causis totalibus sive efficientibus, sive materialibus, sive formalibus. P. 93. CXII. & seq.
 Idem potest etiam naturaliter. P. 94. CXXIV. & seq.
 Quid causa efficiens. P. 96. I.
 Causa efficiens variis modis dividitur, & præsertim in principalem & instrumentalem. P. 96. III. & seq.
 Causa instrumentalis assignatur triplex, artificialis, naturalis & supernaturalis. P. 96. V.

Causa formalis.

Ad causandum formaliter requiritur existentia realis causæ formalis. P. 84. XI. & seq.
 Materia & forma naturaliter se mutuo causant formaliter quoad primum esse. P. 89. IX. & seq.
 Supernaturaliter saltem materia & forma se mutuo in eodem instanti reali causare possunt materialiter quoad esse negativè primum, sive per generationem negativè primam. P. 89. LXVI. & seq.
 Idem numero effectus potest supernaturaliter produci à duabus causis totalibus, sive materialibus, sive formalibus, sive efficientibus. P. 93. CXIII. & seq.
 Idem potest etiam naturaliter. P. 94. CXXIV. & seq.
 Quid causa formalis. P. 96. VII.

Causa materialis.

Ad Causandum materialiter requiritur existentia realis causæ materialis. P. 83. VI.
 Materia & forma naturaliter se mutuo causant formaliter quoad primum esse. P. 89. IX. & seq.
 Supernaturaliter saltem materia & forma se mutuo in eodem instanti causare possunt materialiter quoad esse negativè primum, sive per generationem negativè primam. P. 89. LXVI. & seq.
 Idem numero effectus potest supernaturaliter produci à duabus causis totalibus, sive materialibus, sive formalibus, sive efficientibus. P. 93. CXIII. & seq.
 Idem potest etiam naturaliter, si supponas causarum materialium aliquam dari penetrationem naturaliter. P. 94. CXXIV. & seq.
 Quid Causa materialis, P. 96. V.

Causa Finalis.

Ad Causandum finaliter requiritur existentia intentionalis Causæ Finalis, non verò realis.

P. 83. III. & seq.

Magnum discrimen inter causam finalem & efficientem.

P. 87. XLII.

Causæ causantes secundum diversum esse, reale scilicet & intentionale, ut efficiens & finalis, possunt esse sibi invicem causæ quoad primum esse.

P. 88. LVIII. & seq.

Causalitas.

Causalitas est duplex, in actu primo & in actu secundo.

P. 96. VI.

Quid Causalitas causæ efficientis in actu primo, quid in actu secundo.

P. 96. VII. & seq.

Causalitaseductiva siveeductio est aliquid realiter distinctum à causâ efficiente.

P. 97. XIII. & seq.

Causalitas passiva sive passio dupliciter sumitur.

P. 98. XXVII.

Causalitas activa & passiva sive actio & passio pro fitione non distinguuntur realiter.

P. 98. XXVIII. & seq.

Causalitas activa & passiva sive actio & passio secundo modo sive pro receptione formæ in subiecto sustentationis sumpta, non distinguuntur realiter.

P. 99. XXXII. & seq.

Causalitas activa & passiva sive actio & passio utroque modo sumpta differunt conceptu formali.

P. 99. XXXVII. & seq.

Causalitas, sive actioeductiva, modus non est in agente aut effectû sustentativè, sed in passio sive subiecto.

P. 99. XXXIX. & seq.

Certitudo.

Quid Certitudo.

L. 195. XXXVII.

Certitudo est triplex, objecti, cognitionis & cognoscentis.

L. 195. XXXVIII.

Certitudo objecti & cognitionis iterum est triplex, moralis, Physica & Metaphysica.

L. 195. XLII. & seq.

Certitudo quædam moralis ad scientiam sufficit, quædam non sufficit.

L. 196. LIX.

Sistendo in mente Aristotelis ad scientiam requiritur & sufficit certitudo & evidentia Physica; certitudo tamen Metaphysica infert secum maximam scientiæ perfectionem.

L. 196. LXIII. & seq.

An incertitudo, quæ est de essentia opinionis, sit quidpiam negativum.

L. 203. CLXI.

Vnde oriatur incertitudo.

L. 203. CLXV.

Cæli.

Dubium & incertum est, sive attentâ autoritate, sive attentâ ratione, an cælum sit corpus completum simplex, an corpus ex materia & forma compositum.

C. 8. XXVIII. & seq.

Si cæli sint corpus simplex completum, clarum est materiam cœlestem specie distingui à sublunari.

C. 9. XXXIV. & seq.

Cœlos esse incorruptibiles, etiam ab intrinseco, datò quòd sint corpora simplicia, manifestum est:

an cælum Empyreum sit incorruptibile, etiam datò quòd sit compositum, sed quòd dubium sit, an constet materiâ sublunari ejusdem speciei cum nostrate? verisimilius est quòd sic.

C. 10. XLV.

Cœli alii ab Empyreo sunt corruptibiles, dato quòd sint compositi ex materia & forma:

C. 10. XLVI. & seq.

Non est de fide Cœlos non esse animatos.

C. 11. LXII.

Cælum non est animatum animâ vegetativâ.

C. 11. LXIV. & seq.

Cælum non habet animam sensitivam.

C. 12. LXVI.

Cælum multò minùs habet animam rationalem.

C. 12. LXVII.

Præscindendo ab autoritate quintæ synodi, verisimilius est secundum Philosophiam naturalem præcisè, cœlos animatos esse animâ locomotivâ distinctâ à vegetativâ, sensitivâ & rationali.

C. 12. LXX. & seq.

Cœlos per se ab intrinseco moveri non nisi temerè à nonnullis temerarium censetur.

C. 12. LXXXIX.

Spectatâ præcisè autoritate communi, & suadente non nisi ratione, probabilius videtur cælum moveri ab Angelo.

C. 13. LXXX.

Spectatâ præcisè ratione longè probabilius est cœlos moveri ab intrinseco.

C. 13. LXXXV.

Injusta est nonnullorum censura, quâ soliditatis cœlorum assertores ut temerarios carpunt.

C. 13. LXXXIV.

Sive cælum planetarum, sive firmamentum, est fluidum.

C. 13. LXXXV.

Sunt tantum tres cœli, Aëreum, Sydereum & Em-pyreum.

C. 14. CIII.

Planetæ sunt septem.

C. 14. CVIII.

Certum numerum stellarum in cœlo existentium velle præfigere vanum est.

C. 14. CIX. & seq.

Qualibet stella firmamenti est sine comparatione major globo terraqueo; quantum verò præcisè, difficulter dicitur.

C. 15. CXII.

Vnde distinctio, magnitudo, & situs astrorum colligatur.

Ibid.

Ex diversis astrorum conjunctionibus, diversimodè temperantur influentiæ cœlorum in sublunaria.

C. 15. III.

Necesse est ponere in cœlis virtutes quasdam distinctas à luce & calore.

C. 15. IV. & seq.

Christus.

Quid concretum *Christus* dicat in recto & obliquo.

L. 17. CCCI. & seq.

Quis sensus hujus propositionis, *Christus est homo*.

L. 29. XXX. & L. 47. CCXXIV. & seq.

& L. 81. CCCIIV.

Cognitio.

Quid cognitio in genere.

L. 27. II.

Cognitio, operatio intellectus, conceptus seu foetus mentis, imago vitalis, similitudo & species expressa, intentio, &c. interdum dicitur & cur.

L. 27. III.

Divisiones & subdivisiones cognitionis in apprehensionem, judicium & discursum: formalem & objectivam: explicitam vel implicitam.

L. 28. IV. & seq.

M m 4

Eadem

Eadem cognitio respectu diversorum potest esse explicita & implicita. L. 28. xi.
Cognitio dividitur in distinctam & confusam. L. 28. xii.
Eadem cognitio potest esse respectu diversorum explicita, distincta, & confusa. L. 28. xiii.
Non omnis cognitio confusa est implicita aut è contra. L. 28. xiv. Vide *Conceptus*.
Item dividitur in directam & reflexam; & in directam ac indirectam. L. 28. xv.
Item in comparativam & absolutam. L. 28. xvii. & seq.
Omnis cognitio comparativa est simul directa & indirecta respectu diversorum. L. 28. xviii.
Item in adæquatam & inadæquatam. L. 28. xviii.
Cognitio sub nomine intentionis dividitur in formalem & objectivam. L. 28. xx. & seq. Vide *Intentio*.

Color.

Visus est potentia sensitiva coloris. A. 85. ii.
Color est objectum visus. A. 85. iii. & seq.
Color & lumen inter se realiter non distinguuntur, sed color est lumen in subiecto receptum, ab eoque prout talis vel talis naturæ, specificatum. A. 85. v. & seq.
Nocte colores omnes abeunte sole pereunt, unde nec sanguis de nocte est ruber, nec cygnus albus. *Ibid.*
Color visui immediatus sine specie impressa videtur. A. 87. xxviii. & seq.
Ad videndum colorem à visu distantem seu mediatum, est necessaria species impressa ab objecto in oculum emissa. A. 88. xxxii. & seq.
Colorum contrariorum species non sunt contrariæ. A. 89. li. & seq.

Comparatio sive notitia Comparativa.

Comparatio, quid, & quotuplex. L. 68. cxcviii.
Tam universale Logicum, quàm Metaphysicum fit per solam præcisionem formalem sine ulla comparatione simplici. L. 68. cci. & seq.
Tam universale Logicum, quàm Metaphysicum fit per præcisionem absolutam sine ulla comparatione. L. 68. ccvi. & seq.
Natura, posita solà præcisione, ante comparationem simplicem ipsius ad sua inferiora, est proximè, positivè & completè universalis in prædicando. L. 69. ccix. & seq.

Compositio.

Compositio alia virtualis, alia formalis, alia objectiva, alia præsuppositiva. L. 166. lxii. & seq.

Compositum. Vide Totum.

Conceptus.

Contradictoriè pugnat idem indivisibile objectum realiter absolute & secundum se sumptum, distinctè concipi & non distinctè, sed confusè concipi per eundem actum, uti concipi & non concipi

pi absolute. L. 46. ccxi.
Idem indivisibile objectum relativè, & cum comparatione ad diversos terminos, sumptum potest concipi distinctè per ordinem ad unum terminum, & non distinctè per ordinem ad alium. L. 46. ccxiii. & seq.
Unus idemque conceptus, sive una eademque cognitio potest esse diverso respectu ex parte sua distincta & confusa. L. 46. ccxvi. & seq.
Conceptus sive cognitio objecti tantò est clarior & distinctior, quantò magis, sive quantò à pluribus specie diversis suum objectum distinguit, & cum paucioribus specie diversis confundit. L. 47. ccxvii.
Quomodo conceptus sive cognitio una eademque possit esse diverso respectu ex parte sua distincta & confusa, si in objecto non sint, vel saltem non cognoscantur operationes diversæ, uti in albedine v. g. L. 47. ccxviii.

Conclusio.

Requiritur dependentia conclusionis à præmissis, ut sit legitima. L. 182. lix.
Ad assensum conclusionis non requiritur aliqua notitia expressa & in actu signato de connexionne actus consequentis formaliter sumpti cum actibus præmissarum. L. 182. lxxiii. & seq.
Ante assensum conclusionis debet præcedere expressè & in actu signato apprehensio consequentiæ objectivæ. L. 183. lxxvi. & seq.
Ante assensum conclusionis non requiritur apprehensio consequentiæ formalis prout opponitur materiali. L. 183. lxxviii. & seq.
Ante assensum conclusionis multò minùs requiritur iudicium de bonitate consequentiæ. L. 183. lxxii. & seq.
Iudicium consequentis formaliter sumpti attingit objecta præmissarum. L. 184. lxxxviii. & seq.
Intellectus positus assensibus præmissarum evidentiū, & apprehensione de bonitate consequentiæ, necessitatur ad assensum conclusionis saltem quoad specificationem. L. 188. clii. & seq.
Positis assensibus præmissarum, etiam probabilium tantum, & apprehensione de bonitate consequentiæ, necessitatur similiter intellectus quoad specificationem ad actum conclusionis quatenus ex illis præmissis inferitur. L. 188. clii. & seq.
Positis assensibus præmissarum evidentiū & apprehensione de bonitate consequentiæ, necessitatur intellectus quoad exercitium ad assensum conclusionis. L. 189. clxiv. & seq.
Positis etiam assensibus præmissarum probabilium, & cognitâ bonitate consequentiæ, necessitatur etiam intellectus ad exercitium quoad assensum conclusionis. L. 190. clxxxi.
Assensus præmissarum priùs naturâ formantur, quàm assensus conclusionis. L. 191. clxxxv.
Assensus præmissarum & conclusionis possunt in uno eodemque instanti produci. L. 191. clxxxviii. & seq.
Assensus præmissarum necessariò in intellectu, saltem virtualiter in recordatione actuali perseverant eo tempore, quo producit assensus conclusionis. L. 191. ccxiii. & seq.
Præmissæ non debent esse certiores & evidentiore conclusionis scientificæ. L. 195. xlviii. & seq.

Concre-

Concretum.

Concretorum duo sunt genera, unum Physico-
rum, alterum Metaphysicorum.

L. 17. cclxxx. & seq.
Concreta Physica subdividuntur in accidentalia
seu adjectiva, & substantialia.

L. 17. cclxxxiv. & seq.
In concretis purè creatis, concreta substantialia
Physica ex natura & personalitate dicunt natu-
ram in recto, personalitatem in obliquo.

L. 17. cclxxxvii. & seq.
Concretum *Deus*, non secus ac nomina naturæ purè
creatæ, dicit naturam in recto, personalitatem in
obliquo.

L. 17. cclxxxix.
Concretum *Christus* quid dicat in recto & in obli-
quo.

L. 17. ccc. & seq.
Concreta omnia Physica, tam accidentalia, quam
substantialia, etiam adjunctis nominibus nume-
ralibus, multiplicantur multiplicatis solis rectis;
illis verò immultiplicatis, licet obliquis, sive for-
mis, infinities multiplicatis, non multiplicantur.

L. 19. ccxxii. & seq.
Genus, species, &c. universalis sunt concreta quæ-
dam ex natura, sive secunda intentione objecti-
va, tamquam subiecto, & genericitate, specieitate,
&c.

L. 71. ccxxxvii.
Concreta genus, species, &c. significant subiectum
in recto, formam in obliquo.

L. 71. ccxxxviii.
Omnia concreta, quæ de invicem affirmantur sunt
æqualia secundum id quod dicunt in recto, et si
inæqualia sint secundum id, quod dicunt in ob-
liquo.

L. 76. cclxxxviii.

Conditio. Vide Agens, Causa.

Conditiones ad agendum requisitæ. P. 83. & seq.
& G. 50. i. & seq.

Conservatio, Conservare.

Quid Conservatio & quotuplex. P. 135. ci.
Tam substantiæ, quam accidentia toto tempore,
quo durant, directè & substantificè conservantur
ab illis omnibus causis, à quibus primò productæ
sunt.

P. 135. cii. & seq.
Quomodo productio & conservatio differant.

P. 135. cxii.
Deus res omnes immediatè conservat eo modo, quo
eas immediatè primò produxit. P. 135. cxii.

Contingens. Vide Propositio.

Contingens dupliciter accipitur, 1º generaliter &
latè; 2º specialiter & strictè. L. 172. cxlv.

Continuum.

Quid & quotuplex continuum. P. 148. ii. & seq.
Continuum permanens non componitur ex puris
indivisibilibus Mathematicis. P. 148. v.

Probatur primò per hoc axioma, *Indivisibile additum
indivisibili non facit majus.* P. 148. vi. & seq.

Probatur secundò ex velocitate & tarditate motus
P. 150. xx. & seq.

Probatur tertio ex absurdis ad sensum & oculum
falsissimis. P. 151. xxvii. & seq.

Continuum non componitur ex punctis indivi-
sibilibus virtualiter extensis.

P. 153. xlvii. & seq.
Continuum componitur ex partibus in infinitum
divisibilibus. P. 153. li. & seq.

Varia argumenta contra Zenonem à nobis facta,
ab adversariis in sententiam nostram retorta sol-
vuntur. P. 154. liv. & seq.

Solvuntur aliæ objectiones. P. 154. lxiii. & seq.
In continuo sunt partes, aliæ communicantes, aliæ
non communicantes. P. 154. lxiv.

In continuo sunt partes actu inter se distinctæ ante
omnem continui divisionem, partium designa-
tionem, heterogeneitatem, aut diversam qualifi-
cationem, ita ut faciant multitudinem.

P. 156. lxxviii. & seq.
Continuum non potest, etiam per divinam omni-
potentiam dividi in omnes suas partes, sic ut o-
mnes omnino partes non sint ulterius divisibiles.

P. 157. lxxxvi. & seq.
Implicat, etiam per divinam potentiam, continui
totalis resolutio in omnes partes proportionales
unitis proportionis. P. 158. cli. & seq.

In continuo non dantur indivisibilia continuantia
aut terminantia, ejusdem rationis cum continuo.

P. 159. cxix. & seq.
Partes continui non continuantur unico modo
continuationis. P. 161. cxxxvii.

Partes continui non continuantur etiam per plures
modos continuationis. P. 161. cxl. & seq.

Partes continui non continuantur per tot modos
continuationis, quot sunt in isto continuo partes
naturaliter indivisibiles. P. 161. cxlii. & seq.

Partes continui non continuantur etiam per tot
uniones indivisibiles, quot sunt absolute in isto
continuo partes. P. 162. cxlviii. & seq.

Partes continui continuantur seipsis immediatè,
non quidem aliquà continuatione Physicâ, sed
morali tantum, positâ indistantiâ ab invicem,
certâ proportionem & temperie dispositionum
per modum connotati. P. 162. clvi. & seq.

Continuum successivum componitur ex partibus
in infinitum divisibilibus.

P. 163. clxxiii. & seq.
Partes continui successivæ etiam non continuantur
ullo ex modis à n. cxxxvii. Fol. 161. pro per-
manente rejectis. P. 164. clxxxii. & seq.

Conversio.

Conversio debet esse inter terminos positivos re-
pugnantes, in eaque debet aliquid commune ter-
mino à quo & termino ad quem remanere.

G. 21. i.
Non requiritur ut exerceatur in loco ambobus ex-
tremis successivè communi. Ibid.

Conversio variè dividitur. G. 21. ii.

Quid Conversio. G. 21. iii.

Quomodo Conversio à generatione distinguatur. G. 22. iv.

Ad Conversionem requiritur desinitio conservatio-
nis termini à quo, sic ut nisi duplici actione con-
servetur, terminus à quo simpliciter desinat, nec
possit alibi in rerum natura remanere.

G. 22. vii. & seq.
Ad

Ad Conversionem requiritur productio termini ad quem, sic ut si aliunde non sit aliâ actione totali productus, per illam simpliciter esse incipiat.

G. 22. xii. & seq.

Copula.

Quid Copula? L. 1. ii.

Copula potest esse terminus propositionis.

L. 2. vi. & seq.

Quid copulam absolvi à tempore?

L. 115. dclxviii.

Corpus. Vide Locus.

Quid corporeum five materiale, & incorporeum five spirituale.

L. 142. c. & seq. &

A. 97. i. & seq.

Corpus naturale considerari potest 1° prout est in mente Ethnici; 2° prout in mente Catholici.

P. 5. xvi.

Generationis corporis naturalis, quod reipsa est à parte rei, ut generationis, nulla sunt principia Physica strictè sumpta.

P. 6. xx. & seq.

Generationis corporis naturalis, quod reipsa est à parte rei, ut mutationis, quinque vel septem sunt principia Physica strictè sumpta.

P. 6. xxii. & seq.

Corporis naturalis Physicè completi in facto esse, tria sunt principia Physica strictè sumpta, aut quatuor.

P. 7. xlii. & seq.

Non datur in viventibus forma corporeitatis præter suam specificam & ultimam.

P. 41. clxxxiv. & seq.

Corpus simplex multipliciter sumitur.

C. 7. ii.

Possibile est corpus completum simplex, five non constans materiâ & formâ substantiali.

C. 7. iii. & seq.

Dubium & incertum est, five attentâ autoritate, five attentâ ratione, an cœlum sit corpus completum simplex, an corpus ex materia & forma compositum.

C. 8. xxviii. & seq.

Si Cœli sint corpus simplex completum, clarum est materiam cœlestem specie distingui à sublunari.

C. 9. xxxiv. & seq.

Cœlos esse incorruptibiles, etiam ab intrinseco, datò quòd sint corpora simplicia, manifestum est: an cœlum empyreum sit incorruptibile, etiam datò quòd sit compositum, sed quòd dubium sit, an constet materiâ sublunari ejusdem speciei cum nostrate; verisimilius est, quòd sic.

C. 10. xlv.

An Res spiritualis possit attingi à potentia materiali & corporea.

A. 89. lxi. & seq.

Corporeum. Vide Quantitas, Spiritus.

Corruptio.

Corruptio & generatio latè & strictè accipi possunt.

P. 19. cxxx.

Quid Corruptio substantialis & quotuplex.

G. 24. i.

De Corruptione substantiali proportionaliter dictis de generatione substantiali Philosophandum.

G. 24. iii. & seq.

Corruptio potest directè & per se intendi ab agente libero, à necessario non nisi indirectè & con-

comitanter, imò interdum, nec directè & per se, nec indirectè & concomitantè.

G. 24. v. & seq.

In corruptione substantiali non fit resolutio usque ad materiam primam.

G. 25. xiii. & seq.

Quo sensu verum est generatio unius est corruptio alterius.

G. 26. xxxi. & seq.

Creatio, Create.

Quid creatio latè, & quid strictè sumpta.

P. 125. i.

Creatio est possibilis.

P. 125. ii.

Non videtur creatio actuata esse solo lumine naturali certò cognoscibilis.

P. 125. vii. & seq.

Creatio actuata est solo lumine naturali certò cognoscibilis.

P. 126. xv.

An creatio sit quidpiam realiter distinctum à creante & re creata.

P. 126. xvii. & seq.

Deus creavit quidquid de facto creatum est.

P. 127. xxi.

Nulli creaturæ de facto concessa est virtus connaturaliter creandi.

P. 127. xxx.

Attentâ præcisè autoritate, vis creandi non est connaturaliter communicabilis creaturæ ut causæ principali.

P. 128. xxxii. & seq.

Attentâ præcisè ratione naturali, vis creandi est connaturaliter communicabilis creaturæ, ut causæ principali.

P. 128. xxxiv. & seq.

D.

Decretio.

Decretio dupliciter sumitur, propriè & impropriè.

G. 30. i.

Quid decretio propriè dicta five viventis.

G. 32. xx.

Definitio.

Quid Definitio.

L. 23. cccclxiii.

Tres bonæ definitionis leges adferuntur.

L. 23. cccclxvi.

Definitio alia rei, alia nominis; alia essentialis, alia descriptiva.

L. 23. cccclxxi. & seq.

Definitio essentialis subdividitur in Physicam & Metaphysicam.

L. 23. cccclxxiii.

An omnis definitio Metaphysica constet genere & differentiâ.

L. 23. cccclxxiv.

An definitio & divisio distinguantur.

L. 24. cccclxxv.

In definitione concreti accidentalis sunt duo definita, quo & quod, & cur.

L. 80. cccclii. & seq.

Demonstratio.

Definitur rectè demonstratio, syllogismus constans ex propositionibus veris, necessariis & prioribus ipsâ conclusionem.

L. 192. i.

Cur in definitione demonstrationis dictum sit ex veris, & non ex verioribus intensivè & formaliter.

L. 192. ii. & seq.

Cur in definitione demonstrationis dictum sit ex necessariis & non ex necessariis.

L. 193. xii.

Cur in definitione demonstrationis dictum sit ex prioribus ipsâ conclusionem.

L. 193. xiii.

Demonstratio in genere rectè dividitur in demonstrationem præter quid & quia.

L. 193. xiv. & seq.

Demon-

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Demonstratio *propter quid* dividitur in perfectissimam & non perfectissimam. L. 194. xix.

Demonstratio *quia* subdividitur in demonstrationem *quia ab effectu, quia à signo, quia à causa remota.* L. 194. xx. seq.

Demonstratio *propter quid* & *quia* differunt specie. L. 194. xxiv. & seq.

Densitas. Vide Raritas.

Dentes.

Dentes animantur tantum animâ vegetativâ secundum partem in ore excrecentem, & sensitivâ secundum fibras & nervos in gingivâ existentes. A. 67. xix.

Dependentia.

Nec dependentia seu prioritas & posterioritas participationis rationis communis, nec transcendencia obest univocationi. L. 127. xlii. & seq.

Dependentia unius ab alio est duplex, una à priori, alia à posteriori. P. 24. cc.

Dependentia utraque rectè subdividitur in naturalem & essentialem. P. 24. cci.

Ly *dependet* non excludit causam in divinis. P. 81. xv.

Descensus.

Quid Descensus Logicus. L. 7. cxiii.

Quid Ascensus Logicus. L. 7. cvi.

Quotuplex Descensus Logicus. L. 7. cvii.

De Descensu copulativo. L. 7. cviii. & seq.

De Descensu copulativo. L. 8. cxxvi. & seq.

De Descensu disjunctivo. L. 8. cxxx. & seq.

De Descensu disjuncto. L. 8. cxxxv. & seq.

Definitio Rerum.

Res permanentes & successivæ dici possunt indifferenter incipere & finire intrinsecè & extrinsecè. P. 164. clxxxiv.

Quid definire intrinsecè & extrinsecè. P. 164. clxxxvi.

Meliùs dicitur res permanentes & successivas definire extrinsecè solum. P. 164. clxxxvi. & seq.

Determinatio.

Determinatio quid sit. L. 10. clxxii.

Principaliter stat pro restrictione. L. 10. clxxiii.

Deus.

Quid Concretum *Deus* dicat in recto & obliquo. L. 17. cclxxxix.

Deus primariò & immediatè per se fingere potest entia rationis strictè uno sensu, alio non potest. L. 33. lxxxiii. & seq.

Multa Deo conveniunt, quæ creaturis propter earum limitationem repugnant. L. 46. ccvii.

Deus dici potest universalis Logicè tantum. L. 96. dxxviii. & seq.

Deus per aseitatem præcisè non differt infinitè à creatura. P. 126. xi.

Non videtur cognitione purè naturali Physicâ certò posse cognosci mundum à Deo esse conditum secundum omnem sui partem, nisi aliunde supponatur existentia unius Dei certa, ex visibilibus, quæ facta sunt, acquisita notitia. C. 4. ii.

Hic discursus non valet, Ille *primus motor* esset ens à se, ergo perfectissimus in omni genere entis. C. 4. vii.

Cognitione purè naturali Physicâ omnino certò cognosci potest mundum à Deo esse conditum secundum omnem sui partem, etsi aliunde non præsupponatur existentia unius Dei certa, ex visibilibus, quæ facta sunt, acquisita notitia. C. 5. xx. & seq.

Inter Theologos certum est Deum hunc mundum ex libera sua voluntate produxisse. C. 5. xxiii. & seq.

Deus non necessariò producit quod est perfectius ex parte effectus. C. 6. xxxvii.

Cur Deus non potuerit generare perfectiorem vel imperfectiorem filium, licet mundum perfectiorem vel imperfectiorem creare potuerit. C. 6. xxxviii.

Fide certum est Deum existere. M. 115. i.

Sistendo in sola ratione naturali non videtur efficaciter probari posse Deum existere. M. 115. ii. & seq.

Etiâ sistendo in ratione purè naturali efficaciter probari potest Deum existere. M. 116. i. & seq.

Differentia.

Differentia rectè in constitutivam & disjunctivam dividitur. L. 35. cvi.

Quid differentia in genere. L. 104. dcxvi. & seq.

Differentia in genere dividitur in communem, propriam & propriissimam. L. 104. dcxviii.

Officia differentia propriissimæ. L. 104. dcxix.

Cur nonnullæ differentia propriissimæ nominibus negativis exprimantur. L. 104. dcxx.

Rejicitur definitio differentia à Porphyrio allata. L. 104. dcxxi.

Quenam definitio essentialis differentia tertii prædicabilis. L. 104. dcxxii.

Cur differentia generica, *Quæ de multis specie differentiis in qualequid*; & species, *Quæ tantum de multis solo numero differentiis dicitur*; non constituunt duo diversa prædicabilia sicut genus & species. L. 104. dcxxiii.

Differentia non est tertium prædicabile respectu generis vel speciei simpliciter sumptorum. L. 104. dcxxiv.

Rejicitur probatio Comptoni. L. 104. dcxxv. & seq.

Probatur aliter. L. 104. dcxxvii. & seq.

Differentia est tertium prædicabile respectu generis vel speciei personaliter sumptorum. L. 105. dcxxxii. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis non potest esse tertium prædicabile in concreto. L. 105. dcxxxvi. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia ut definitum quod & accidentale in definitione differentia tertii prædicabilis est tertium prædicabile in abstracto. L. 105. dcxli. & seq.

Differentia prout est definitum quod & accidentaliter in definitione differentiae tertii prædicabilis ex parte modi prædicandi est perfectior genere ut genere. L. 105. DCXLIV. & seq.

Differentia in genere entis Metaphysici obiectivè & materialiter non est perfectior, nec imperfectior genere; sed æqualis. L. 106. DCL.

Differentia in genere entis Metaphysici formaliter & secundum modum suum essendi sub conceptu est imperfectior genere. L. 106. DCLI. & seq.

Differentiæ inferiores non includuntur in conceptu formali generis. L. 107. DCLXIII. & seq.

Differentia non includit in suo conceptu formali genus, quod contrahit & dividit. L. 107. DCLXVII. & seq.

Differentia superior non includit in suo conceptu formali differentias inferiores. L. 108. DCLXXVIII.

Differentia inferior non includit in suo conceptu formali differentias superiores. L. 108. DCLXXIX.

Solvuntur objectiones. *Ibid.*

Datur differentia communis atomæ, nec omnis differentia communis est per ulteriorem contrahibilis. L. 109. DCLXXXV. & seq.

Discursus.

Quid discursus propriè. L. 24. CCCLXXXVIII.

Discursus dividitur in formalem & virtuales: Successivum & causalem. L. 24. CCCLXXXIX. & seq.

Item in syllogismum, inductionem, exemplum, enthymema, Dilemma, instantiam, Apagogem, syllogismum Physionomicum, & Soritem; quorum definitiones adferuntur. L. 24. CCCLXXXVI. & seq.

Ad hoc ut per discursum formalem aliquid legitime concludatur, constare debet duabus præmissis realiter inter se distinctis, vel saltem unâ præmissâ virtuali duabus illis æquivalente, & conclusionem. L. 179. III. & seq.

Omnis discursus rigorosè est syllogismus. L. 179. VIII.

Præmissæ discursus formalis debent esse iudicativæ, nec sufficiunt apprehensivæ. L. 179. IX. & seq.

Discursus sive tertia mentis operatio distinguitur essentialiter à secunda. L. 180. XIV. & seq.

Discursus multipliciter sumitur, 1º prout includit antecedens vel præmissas: 2º pro artefacto mentali Logico: 3º præcisè prout est tertia mentis operatio. L. 180. XXVI. & seq.

Discursus sumptus ut causa consequentis consistit in solis præmissis. L. 181. XXIX. & seq.

Si discursus sumatur pro artefacto Logico, &c. ejus essentia sita est in aggregato ex iudiciis antecedentis & consequentis. L. 181. XXXI. & seq.

Essentia discursus præcisè sumpti pro tertia mentis operatione non est sita in iudicio antecedentis seu præmissarum tantum. L. 181. XXXVII. & seq.

Discursus sumptus pro tertia mentis operatione, non consistit in aggregato ex iudiciis antecedentis & consequentis. L. 181. XXXVIII. & seq.

Discursus pro tertia mentis operatione sumptus non consistit in iudicio de bonitate consequentis ut tali iudicio. L. 181. XLI. & seq.

Essentia discursus sumpti pro tertia mentis operatione, secundum quod dicit intrinsecè & in re, consistit in iudicio consequentis formaliter sumpti. L. 181. XLIII. & seq.

In omni discursu requiritur in actu exercito iudicium de bonitate consequentis, imò plerumque in actu signato. L. 182. LX. & seq.

Distantia. Vide Agens.

Distinctio.

Forma distinctionis sibi servat essentialiter essendi distinctum, quod aliis dat accidentaliter. L. 35. CV.

Differentia rectè dividitur in constitutivam & distinctivam. L. 35. CVI.

Distinctio in genere est pura negatio identitatis inter duo extrema, sive realia sint, sive rationis. L. 35. CVIII. & seq.

Distinctio opponitur identitati. L. 37. CXXVI.

Distinctio realis variè sumitur. L. 37. CXXVII.

Distinctio in genere rectè dividitur 1º in realem & rationis: realis in modalem & Physicam: rationis in rationis ratiocinatæ, & ratiocinantis. L. 37. CXXVIII.

Item in adæquatam & inadæquatam: intrinsecam & extrinsecam: in positivam & negativam. L. 37. CXXIX.

Quid distinctio realis prout opponitur distinctioni rationis. L. 37. CXXX.

Signa distinctionis realis. L. 37. CXXXI.

Quid distinctio realis Physica. L. 38. CXXXII. & seq.

Signum infallibile distinctionis realis Physicæ. L. 38. CXXXV.

Quid distinctio realis modalis. L. 38. CXXXVI.

An distinctio modi à re sit major, quàm unius rei ab alia absoluta. L. 38. CXXXIX. & seq.

Quid distinctio rationis prout opponitur distinctioni reali. L. 38. CXXXI. & seq.

Quid distinctio rationis ratiocinantis. L. 39. CXLIV.

Quid distinctio rationis ratiocinatæ. L. 39. CXLV.

Cur cum communi ferè omnium non dicamus distinctionem rationis ratiocinantis esse mediam inter rem & rem eandem finè fundamento in re; rationis verò ratiocinatæ contra cum fundamento in re. L. 39. CXLVI. & seq.

An alterutra aut utraque distinctio rationis ratiocinantis & rationis ratiocinatæ sit ficta. L. 40. CLIV.

Respondetur neutram esse fictam & probatur. L. 40. CLV.

Vnde habeat intellectus quod rem unam & realiter eandem modò à paucioribus, modò à pluribus distinguat. L. 40. CLVII. & seq.

Media distinctio inter realem & rationis assignari potest duplex, una formalis Scotistica, alia obiectiva Thomistica. L. 41. CLXII.

Multum differunt rem realiter eandem esse distinguibilem distinctione se tenente ex parte actuum distinguendum; & rem realiter eandem esse distinguibilem, vel potius distinctam distinctione se tenente ex parte sua, sive rei. L. 41. CLXIII.

Refellitur 1º, distinctio formalis Scotistica. L. 41. CLXIV.

Refellitur 2º, distinctio obiectiva Thomistica. L. 41. CLXV.

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Refellitur 2°. L. 42. CLXXVI. & seq.
 Refellitur 3°. L. 42. CLXX.
 Refellitur 4°. L. 43. CLXXXIV. & seq.
 Refellitur 1°. distinctio objectiva Thomistica.

L. 43. CLXXXVII. & seq.
 Refellitur 2°. L. 44. CXCI. & seq.
 Refellitur 3°, ex absurdis. L. 45. CCIII. & seq.
 Prædicata, quæ apud Scotistas formaliter ex natura rei, apud Thomistas objectivè post intellectum, distinguuntur; nonnisi ratione formali extrinseca distinguere debent. L. 46. CCVIII.
 Solutio objectionum à creatis ex Scotistis & Thomistis petitarum. L. 48. CCXXXI. & seq.
 Solutio objectionum à divinis.

L. 50. CCXLIV. & seq.
 Distinctionem objectivam, sive præcisiones objectivas, nullo modo agnovit D. Thomas, sensu Thomistarum. L. 51. CCLIV.

Distractio.

Quid distractio. L. 9. CLXVI.

Divisio.

Quid divisio, & quæ bonæ divisionis leges.

L. 23. CCCLXXVI. & seq.
 Divisio alia rei, alia nominis. L. 24. CCCLXXXII.
 Pro multiplicitate partium multiplices assignari possunt divisiones. L. 24. CCCLXXXIV.
 An divisio & definitio distinguantur.

L. 24. CCCLXXXV.
 Ad divisionem generis in species tria communiter requiruntur. L. 119. II.
 Aliud est divisionem esse adæquatam, aliud esse immediatam. L. 121. XXIV.
 Divisio universalis in quinque allata vulgata universalis non potest esse adæquata, sive universalis iuxta definitiones à Porphyrio allatas, sive iuxta nostras & jam communes definiantur.

L. 122. XXVI. & seq.
 Divisio universalis in sex universalis à nobis allata est adæquata. L. 122. XXXIV. & seq.
 Divisio universalis in sex universalis non est aliter adæquata, quam divisio universalis in essentielle & accidentale, in quid & quale; licet hoc sensu adæquata dici possit, quod nulla universalis adferri possint, quæ sub his non comprehendantur.

L. 123. XLV.
 Divisio universalis in quinque species secundum Porphyrium non est immediata.

L. 124. XXXVIII. & seq.
 Duæ divisiones, de quibus Aristoteles in Antepredicamentis. L. 125. XIX. & seq.
 Divisio propositionis in affirmativam & negativam est generis in species. L. 175. CLXXXVI. & seq.
 Divisio propositionis in universalem, particularem, indefinitam & singularem est generis in species. L. 177. CCXVII. & seq.
 Divisio propositionis in Apodicticam & dialecticam est generis in species.

L. 178. CCXXIV. & seq.

Duratio.

Quid duratio sive quando. L. 162. CCLXXXVI.
 Et P. 179. XXVI.

Possibilis est creatura ex essentia sua durans uno mense, uti & duratio essentialiter dans creaturæ durare uno mense. P. 84. XVI.

Duratio non est identificata rei productioni aut conservationi, sed est existentia rei cujuscunque & temporis. P. 179. XXVII. & seq.

Duratio rerum permanentium est intrinsecè permanens ex parte rei permanentis, & intrinsecè successiva ex parte temporis. P. 181. XLVII.

Duratio est triplex, æternitas, ævum & tempus. P. 181. XLVIII.

Non potest res esse, & nunquam esse, prout non potest esse, & nullibi esse. P. 182. LXIV. & seq.

E.

Eductio.

Eductio dupliciter considerari potest, activè & passivè. P. 36. CXV.

Eductio formæ materialis ex materia multum distinguitur à creatione activâ & passivâ formæ. P. 36. CXVI.

Distinctio inter modum, quo forma materialis esse recipit in materia ut subjecto sustentationis, ab eo, quo anima rationalis suum primum esse recipit in materia. P. 36. CXVII. & seq.

Omnes formæ substantiales totales, &c. præter animam rationalem, educuntur ex materia. P. 38. CXXXVII. & seq.

Formæ materiales substantiales sic ex materia educuntur, ut de novo producantur. P. 38. CXLVI. & seq.

Forma, quæ connaturaliter educitur ex materia, divinitus creari potest. P. 39. CLV. & seq.

Forma, quæ connaturaliter creatur, ut anima rationalis, divinitus educi potest ex materia. P. 39. CLVII. & seq.

Tam formæ connaturaliter creatæ, quam naturaliter educæ, possunt divinitus simul eadem indivisibili actione creari & educi. P. 41. CLXXVI. & seq.

Effectus. Vide Causa.

Efficiens. Vide Causa efficiens.

Elementa.

Elementum definitur, & rejiciuntur nonnullorum definitiones. G. 58. I.

Sicut dantur quatuor elementa, ita dantur quatuor primæ qualitates. G. 58. II.

In quo gradu primæ qualitates elementis conveniant. G. 58. III. & seq.

Quæ elementa facilius in invicem transmutentur. G. 58. X.

Elementa non continentur in mixtis secundum suas formas substantiales. G. 59. XIII. & seq.

Ens.

In entibus necessariò deveniendum ad unum conceptum intrinsecè indivisibilem. L. 41. CLXIV.

Quid ens reale, sive possibile, ut opponitur ficto. M. 109. II. & seq.

An ens possibile ut sic ab æterno habeat aliquod esse. N n

I N D E X

se diminutum. M. 109. vi. & seq.
An ratio entis realis præcisa à Deo & creatura,
substantia & accidente, sit illis univoca.

M. 110. xiii. & seq.
An ens includatur in differentiis immediatè con-
trahentibus. M. 110. xxi. & seq.

Passiones entis ordinariè numerantur tres, *unum, ve-
rum, bonum*; & sex transcendencia, *res, ens, unum, bo-
num, aliquid, verum*, juxta hanc vocem *Reuben*.

M. 111. i.
Quid sit unum transcendente, & quid *res* addat
supra *ens*. M. 111. ii. & seq.

Quid sit verum transcendente, & quid addat su-
pra *ens*. M. 111. ix. & seq.

Quid sit bonum transcendente, & quid addat su-
pra *ens*. M. 112. xiv. & seq.

Quid ens actuale ut sic, & an existentia creatura-
rum distinguatur realiter ab essentia.

M. 112. i. & seq.

Ens Rationis.

Secundæ intentiones objectivæ non sunt entia ra-
tionis strictè, sed latè tantum.

L. 30. xxxvii. & xxxviii.
Ens rationis est duplex, strictè & latè sumptum.

L. 30. xlii. & seq.
Per ens rationis strictè sumptum non rectè intel-
ligitur ens intellectus cum exclusione aliarum
animæ potentialium. L. 30. xliii.

Ens rationis strictè malè definitur, *Quod habet esse
objectivè tantum in intellectu*. L. 30. xlii. & seq.

Ens rationis malè etiam definitur *ens impossibile ju-
dicatum existens vel potens existere realiter*.

L. 31. li.
Ens rationis strictè, est, vel ens impossibile realiter
quatenus in anima objectivè secundum esse rea-
le possibilabile, vel ens possibile realiter quate-
nus in anima objectivè secundum esse reale im-
possibilabile. L. 31. lvi.

Chymæ, negationes, privationes, &c. uno sensu
sunt entia rationis, alio non. L. 31. lxi. & seq.

Ens rationis communiter assignatur duplex, unum
simplex, alterum compositum. L. 32. lxxvii.

Datur ens rationis strictè, tam compositum, quàm
simplex. L. 32. lxxviii. & seq.

Discrimen inter fingere & efficere.

L. 32. lxxviii.
Sensus externi fingere non possunt entia rationis
strictè. L. 32. lxxix. & seq.

Phantasia fingere potest entia rationis strictè.

L. 33. lxxxiv. & seq.
Voluntas & appetitus sensitivus fingere possunt en-
tia rationis strictè. L. 33. lxxxvii. & seq.

Deus primariò & immediatè per se fingere potest
entia rationis strictè uno sensu, alio non potest.

L. 33. lxxxviii. & seq.

Error.

Quid error actualis. L. 204. clxxiii.

Error non potest esse simul in intellectu cum scien-
tia actuali de eodem objecto totali.

L. 204. clxxiv. & seq.
Error & scientia actualis de eodem objecto totali
conclusionis simul esse possunt naturaliter in in-
tellectu, etiam cum formidine actuali de opposi-

to. L. 204. clxxvi.
Error & scientia actualis de eodem objecto con-
clusionis possunt in eundem actum coales-
cere. L. 206. cciv. & seq.

Essentia. Vide Existentia.

Evidentia.

Quid evidentia. L. 195. xlv.
Evidentia est duplex, moralis & Physica. *Ibid.*

Existentia.

Existentia causæ in se non requiritur ad causan-
dum effectum; sed sufficit existentia illius in vir-
tute sua. P. 83. ii.

Neque in virtute sua, si principium immediatum
quo paulò ante extiterit. P. 84. xiii. & seq.

Existentia & essentia in Deo realiter identificari,
indubitatum. M. 112. i.

An existentia creaturarum distinguatur realiter ab
essentia. M. 112. ii. & seq.

An existentia distinguatur realiter ab essentia pro-
ductione. M. 113. xvii. & seq.

Existentia est duplex, una effectiva, & est ipsa essen-
tia productio; alia formalis, & est ipsa forma, a qua
sit præcisè existens formaliter. *Ibid.*

An existentia formalis, saltem ratione, distinguatur
ab essentia. M. 113. xxiii. & seq.

Expellere, Expulsio.

An productio formæ novæ sit prior expulsionem ve-
teris, cum ipsa impossibilis: an è contra.
P. iii. lxxxviii.

F.

Facultas. Vide Potentia.

Falsitas, falsum. Vide Veritas & Propositio.

Fames.

FAMES per causam finalem ab Aristotele defini-
tur: item per causam formalem.

G. 29. xiii.
Vnde oriatur fames. G. 29. xv.

Fatum.

Quid apud Catholicos fatum? quid apud ethnicos?
nominis fati vix ullus usus esse debet. P. 136. v.

Fides.

Quid fides actualis. L. 204. clxx.
Fides est duplex, una divina sive supernaturalis, alia
humana sive naturalis. *Ibid.*

Omnis fides est obscura. L. 204. clxxi.

Discrimen inter fidem humanam & opinionem.
L. 204. clxxii.

Scientia actualis, fides humana, opinio & error de
eodem objecto totali, non possunt esse simul in
intellectu. L. 204. clxxiv.

Scientia

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Scientia actualis, fides humana, opinio & error de eodem objecto totali conclusionis simul esse possunt naturaliter in intellectu, etiam cum formidine actuali de opposito.

L. 204. CLXXVI. & seq.

Scientia actualis, opinio, fides, formido actualis, error, &c. de eodem objecto conclusionis possunt in eundem actum coalescere.

L. 206. CCIV. & seq.

Filius.

An omne genitum vivens possit dici Filius generantis.

G. 19. XXXIV. & seq.

Finis. Vide Causa.

Forma.

Forma unde dicta.

P. 27. I.

Nomina, quibus variè à variis ex antiquioribus Philosophis forma nuncupatur.

P. 27. I.

Sistendo in principiis fidei certum est dari formam substantialem.

P. 28. II.

Sistendo in nudis luminis naturæ principiis non videtur efficaciter probari dari formam substantialem.

P. 28. V. & seq.

Etiam sistendo in nudis luminis naturæ principiis efficaciter probari potest dari formam substantialem.

P. 30. XXXIII. & seq.

Forma substantialis definitur prout distinguitur contra subsistentiam.

P. 30. XXXVIII.

Forma substantialis non est tota essentia substantialis corporis completi.

P. 30. XXXIX. & seq.

Formæ substantiales materiales possunt naturaliter intendi & remitti.

P. 31. L. & seq.

Formæ substantiales non aliter sunt inter se contrariæ, quam quia habent dispositiones contrarias.

P. 33. LXXV.

Variae formæ substantiales non subordinatæ possunt supernaturaliter; imò naturaliter, etiam in gradu intenso, si non habeant dispositiones contrarias; inremisso, si habeant; esse simul in eadem materia tamquam causa materiali.

P. 33. LXXVI. & seq.

Distinctio inter modum, quo forma materialis esse recipit in materia, ut subjecto sustentationis, ab eo, quo anima rationalis primum suum esse recipit in materia.

P. 36. CXVII. & seq.

Omnes formæ substantiales totales, &c. præter animam rationalem, educuntur ex materia.

P. 38. CXXXVII. & seq.

Formæ materiales substantiales (& idem est de accidentalibus) non sic in materia præexistere, ut per generationem vel educationem de novo, etsi partialiter tantum, non producantur.

P. 38. CXLVI. & seq.

Forma quæ connaturaliter educitur ex materia, divinitus creari potest.

P. 39. CLV. & seq.

Forma, quæ connaturaliter creatur, ut anima rationalis, divinitus educi potest ex materia.

P. 39. CLVIII. & seq.

Tam formæ connaturaliter creatæ, quam naturaliter eductæ; possunt divinitus simul eadem indivisibili actione creari & educi.

P. 41. CLXXVI. & seq.

Non datur in viventibus forma corporeitatis, præ-

ter formam specificam & ultimam.

P. 41. CLXXXIV. & seq.

Potentia per quam forma ex parte sua recipitur in materia, distinguitur realiter à forma.

P. 43. CC. & seq.

Problema circa naturam formæ substantialis.

P. 47. XLVII.

Forma accidentalis est per se mediata assumptibilis à persona divina.

P. 61. CCXX. & seq.

An productio formæ novæ sit prior expulsionem veteris cum ipsa impossibilis: an è contra.

P. III. LXXXVII. & seq.

An detur forma cadaveris.

G. 27. XLIII. & seq.

Formido, Formidolosus Actus.

Formido sumitur pro actu intellectus, non pro actu voluntatis, & ut sic est duplex, formalis & virtualis.

L. 203. CLXII.

Vnde oriatur formido.

L. 203. CLXV.

Sola formido virtualis est essentialis opinioni, non actualis.

L. 203. CLXVI. & seq.

Formido actualis naturaliter consistit in intellectu cum scientia actuali de opposito.

L. 204. CLXXVI. & seq.

Formido actualis potest in eundem actum coalescere cum scientia actuali.

L. 206. CCIV. & seq.

Fortuna.

Quid Fortuna.

P. 136. I.

Quà ratione homo dicatur fortunatus.

P. 136. II.

Respectu Dei nihil est fortuitum.

P. 136. IV.

G.

Generans.

Generatio.

Generatio dupliciter considerari potest, 1°, ut actio; 2°, ut mutatio.

P. 5. XVII.

Generationis corporis naturalis, quod reipsa est à parte rei, ut generationis, nulla sunt principia Physica strictè sumpta.

P. 6. XX. & seq.

Generationis corporis naturalis, quod reipsa est à parte rei, ut mutationis, quinque sunt, vel septem, principia Physica strictè sumpta.

P. 6. XXII. & seq.

Generatio & corruptio strictè & latè accipi possunt.

P. 19. CXXX.

Quid generatio in communi.

G. 17. I.

Generatio in communi rectè dividitur in substantialem & accidentalem.

G. 17. II.

Sistendo in principiis fidei & Patrum autoritate, manifestum est dari generationem substantialem.

G. 18. III.

Sistendo in luminis naturæ nudæ principiis, non videtur efficaciter probari dari generationem substantialem.

G. 18. IV.

Probari potest efficaciter sistendo in solo lumine naturæ dari generationem substantialem.

G. 18. XI.

Generatio substantialis tripliciter sumitur.

G. 18. XIII.

Generatio substantialis ut mutatio dupliciter sumitur.

G. 18. XIV.

Quid generatio substantialis juxta mentem Aristotelis.

G. 19. XVII.

Generatio viventium spectari potest 1°, prout comprehendit solas generationes creatorum, 2°, prout has & generationem Verbi increati comprehendit. G. 19. xxii.

Quid generatio viventium prout comprehendit solas generationes viventium creatorum. G. 19. xxiv. & seq.

Quid generatio viventium prout comprehendit generationes viventium creatorum & Verbi increati. G. 19. xxvi. & seq.

Cur rejiciamus generationis viventium definitionem ab omnibus Philosophis & Theologis communiter receptam, v.g. *Generatio est processio viventis à vivente ut à principio conjuncto in similitudinem naturæ.* G. 19. xxix. & seq.

An omne genitum vivens possit dici filius generantis. G. 19. xxxiv. & seq.

Quænam pars animalis primò formetur. G. 20. xxxvi.

Terminus generationis est duplex. G. 20. xxxix.

Terminus generationis qui & primarius est totum fundamentaliter. G. 20. xl. & seq.

Terminus quo generationis, sive in composito pure materiali, sive in composito ex corpore & forma spiritali, est ipsa generatio. G. 20. xliii. & seq.

In generatione substantiali diversæ actiones interveniunt. G. 20. xlvii.

Si generatio sumatur complexè prout includit præviā alterationem, est successiva. G. 20. xlviii.

Si generatio sumatur complexè prout includit præviā alterationem, est successiva. G. 20. xlviii.

Si generatio sumatur incomplexè & prout præcisè est unio, est ex parte formæ instantanea, si forma sit spiritalis; potest autem esse successiva, si materialis. G. 20. xlix. & seq.

Causa principalis generationis viventium non est Deus solus, aut Deus simul & anima infusa. G. 20. liv.

Causa principalis qua generationis hominis non est sola anima matris. G. 21. lv. & seq.

Causa principalis qua generationis hominis non est virtus seminibus utriusque sexus à parentibus indita, quæ à parentum actionibus adæquatè distinguitur. G. 21. lvi. & seq.

Causa principalis qua generationis hominis sunt parentes per suas actiones immediatè in suo semine permanentes. G. 21. lxiv. & seq.

Quomodo generatio à conversione distinguitur. G. 22. iv. & seq.

Genus.

Definitio quæ Porphyrius definit genus *Vnum aptum predicari de pluribus specie differentiis in quid non est bona.* L. 74. cclxxii. & seq.

Quæ sit definitio essentialis generis. L. 75. cclxxvi. & seq.

Genus primò intentionaliter sumptum, sive animal, non potest esse primum prædicabile in concreto. L. 76. cclxxxix. & seq.

Genus primò intentionaliter sumptum, sive animal, est primum prædicabile in abstracto. L. 77. cccxii. & seq.

Genus de specie, v.g. animal de homine non prædicatur ut totum potentiale, ut pars potentialis, & ut pars actualis, etiam hoc sensu, quod prædi-

catio terminetur ad totum potentiale & partem potentialem, quæ per prædicationem constituitur actu componens & pars actualis. L. 78. cccxiv. & seq.

Genus de specie, v.g. animal de homine prædicatur tantum ut æquale de æquali, licet aliter repræsentetur quàm species. L. 79. cccxxv.

Genus potest immediatè individuari sub conceptu. L. 81. cccclx. & seq.

Genus de individuis genericis & sibi immediatis est prædicabile ut species. L. 82. cccclxx. & seq.

Genus potest immediatè individuari à parte rei. L. 83. cccclxxxii. & seq.

Exponitur hoc axioma *genus sumitur à materia.* L. 83. cccclxxxviii.

Quid genus generalissimum prædicamentale. L. 88. ccccxli.

Quid genus subalternum & species subalterna. L. 89. ccccxlii.

Genus primò intentionaliter seu materialiter sumptum quoad perfectiones actuales seu Metaphysicè essentielles, potest salvari in una specie possibili, alià impossibili, imò & in unico individuo possibili, aliis impossibilibus. L. 93. cccclxxxiv. & seq.

Genus primò intentionaliter sumptum quoad perfectiones potentiales seu Metaphysicè accidentales, si sit multiplicabile in plures species, non potest salvari in unica specie. L. 93. cccclxxxviii. & seq.

Genus ut est primum prædicabile concretum sumptum potest salvari in unica specie possibili, alià impossibili. L. 93. diii. & seq.

Genus non includit in suo conceptu formali differentias inferiores, per quas contrahitur & dividitur. L. 107. dclxiii. & seq.

Genus non includitur in conceptu formali differentie, per quam contrahitur & dividitur. L. 107. dclxvii. & seq.

Gratia.

Gratia non ideo esset corporea, quia occuparet diversa loca secundum diversas suæ intentionis partes. L. 142. cv.

Gustus.

Gustus est potentia sensitiva saporis. A. 93. i. Objecti gustus non dantur species gustabiles. A. 93. ii. & seq.

H.

Habitus.

Quid habitus. L. 162. ccxcix. Habitus non distinguitur ab ubi circumscriptivo. Ibid.

Habitus Naturalis.

Nomine habitus hic communiter intelligitur facilitas aliqua ad operationes, quæ alioqui nonnisi difficulter & tardè ponuntur. A. 105. i. Habitus nihil aliud est, quàm potentia exercitata, quæ secundum experientiam, præsuppositis cæteris ad agendum requisitis æqualibus, uno tempore

RERVM MEMORABILIVM.

pore difficilius, alio facilius suos actus exercet.

A. 105. II. & seq.

In potentijs sensitivis externis & necessarijs non vitalibus, non dantur habitus; bene autem in loco-motiva, sensibus internis, intellectu & voluntate.

A. 107. XII. & seq.

Habitus incipiunt per productos actus, desinunt per longum non usum consimilium actuum.

A. 107. XIX. & seq.

Habitus nihil est realiter distinctum à potentia facilitabili & ejus exercitio quoad actus consimiles.

A. 107. XXI.

I.

Identitas.

Identitas indifferenter reperitur inter substantias, quantitates & qualitates. L. 146. CLI. Identitas & distinctio contradictoriè opponuntur. *Ibid.*

Ignis. Vide Elementum.

Illatio. Vide Conclusio.

Imago, Immanentia. Vide Actus vitalis.

Immaterialitas. Vide Spirituale.

Immortale.

De fide est animam rationalem esse immortalem.

A. 99. XXX. & seq.

Præcisè sistendo in sola ratione naturali demonstrari efficaciter posse non videtur animam rationalem esse immortalem. A. 100. XXXII. & seq.

Etiam sistendo in nudis luminis naturæ principiis efficaciter probari potest de facto animam hominis esse immortalem. A. 101. XLIV. & seq.

Impenetratio.

Explicatur quid impenetratio, & ad eam quantitatem molis non esse necessariam, ostenditur.

L. 142. CVII.

Substantiæ sublunares completæ corporeæ non possunt naturaliter, saltem citra condensationem simul occupare eundem locum.

P. 168. XXXVII. & seq.

Possunt supernaturaliter substantiæ corporeæ completæ citra condensationem, simul occupare eundem locum. P. 169. XLII. & seq.

Impulsus.

Non datur impulsus à motu projectorum realiter distinctus. P. 84. XV. & P. 178. VIII. & seq.

Inceptio rerum.

Res permanentes & successivæ dici possunt indifferenter incipere intrinsecè vel extrinsecè.

P. 164. CLXXXIV.

Quid incipere intrinsecè & extrinsecè.

P. 164. CLXXXV.

Melius dicitur res permanentes & successivas incipere intrinsecè solum. P. 164. CLXXXVI. & seq.

Individuatio.

Determinatio necessaria ad individuum, non quidem ut exerceatur, sed ut hoc præ cæteris ejusdem speciei infinitis ponatur, sic est à creatura, ut à Deo esse non possit, ex aliqua præmotione præviâ ex se illam inferente, sive disjunctivè sive determinatè.

P. 123. CXIX. & seq.

Principium formale individuationis aliud non est, quàm ipsa uniuscujusque rei entitas realis Physica.

M. 113. II. & seq.

Principium individuationis Metaphysicum est ipsa eccitas ab *ecce*, vel hæccitas ab *hic*, *hec*, *hoc*; quæ est ipsa rei entitas Physicè præcisè concepta sub ea ratione, quâ ultimò differt à qualibet alia.

M. 115. XXIV. & seq.

Individuum.

Individuum est duplex, unum genericum seu incompletum, alterum specificum seu completum.

L. 82. CCCLXVIII.

Individuum potest dupliciter considerari, 1º secundum universalem essentiam quæ illi convenit. 2º secundum essentiam singularem quæ etiam illi convenit.

L. 89. CCCCLV.

Hæccitas sive differentia numerica est tam propriè essentialis quàm rationalitas sive differentia specifica.

L. 90. CCCCLVIII. & seq.

Varia individui definitiones ex Porphyrio.

L. 98. DLII. & seq.

Individuum potest dupliciter accipi, primò intentionaliter, & secundo intentionaliter.

L. 98. DLIII.

Individuum assignatur quadruplex, primum determinatum ex nomine proprio, secundum ex demonstratione, tertium ex suppositione, quartum vagum.

L. 98. DLIV.

Quid individuum Physicum.

L. 98. DLV.

Diferimen inter divisibile & indivisibile, unum & individuum.

L. 99. DLVI. & seq.

Quid individuum Metaphysicum. L. 99. DLVIII.

Quid individuum Logicum. L. 99. DLIX. & seq.

Ab individuis Physicis materialiter sumptis, nulla ratio primò intentionalis intrinseca & in actu signato abstrahi potest, quæ sit illis positivè aut negativè communis univoca; bene aliqua secundò intentionalis secundum modum significandi extrinseca & in actu exercito.

L. 100. DLXXXIII. & seq.

Ab individuis Metaphysicis formaliter sumptis secundum suas hæccitates nulla potest abstrahi ratio communis univoca secundò intentionalis secundum modum significandi tantum, v.g. ratio entis, substantiæ, &c.

L. 101. DLXXXIII. & seq.

Ab individuis Logicis prout sunt definita materialia in definitione individui secundum actum potest abstrahi ratio aliqua communis univoca secundò intentionalis secundum se.

L. 102. DLXXXVII. & seq.

Individuum vagum non est universale sive à mente Porphyrii ad universale requirentis terminum simplicem abstrahas, sive non.

L. 103. DCV. & seq.

N n 3 Indi-

Individuum vagum est propriè dictum individuum
Logicum. L. 103. DCXIV. & seq.

Indivisibile. Vide Punctum.

Infinium.

Cur de infinito in infinitum disputent Philosophi.
P. 137. II.

Infinitum est duplex, propriè & impropriè dictum.
P. 137. III.

Infinitum dividitur in cathegorematicum & syn-
cathegorematicum. P. 137. IV.

Infinitum cathegorematicum est quadruplex.
P. 138. V.

Divinâ virtute dari potest infinitum actu, etiam in
entibus completis. P. 138. VII. & seq.

Virtute divinâ dari potest infinitum actu in dura-
tione. P. 140. XXXII.

Virtute divinâ dari potest infinitum actu in ma-
gnitudine, multitudine & intensione.

P. 141. XXXVII. & seq.

Explicatio modorum quibus considerari potest in-
finitum actu. P. 141. XLI. & seq.

Vnum infinitum non potest esse majus alio mate-
rialiter. P. 141. XLII.

Non rectè dicitur unum infinitum posse esse latè
majus altero, non strictè, aut unum infinitum
posse esse totum vel partem latè, non strictè.

P. 141. XLIII. & seq.

Partes infiniti possunt considerari dupliciter.
P. 141. XLVII.

Si Deus producat infinitum in quolibet genere en-
tis, non plura producet, quàm si infinitum homi-
num tantum. P. 141. XLIX.

Totum in numero infinito nihil addit supra par-
tem infiniti. P. 142. LIII.

Solvuntur objectiones circa infinitum in magni-
tudine. P. 142. LV. & seq.

Solvuntur objectiones circa infinitum in multitu-
dine. P. 144. LXXIII. & seq.

Solvuntur objectiones circa infinitum in intensio-
ne. P. 144. LXXX. & seq.

Mirandæ sequelæ ex natura infiniti pro ea parte,
quâ infinitum est. P. 144. LXXXVII.

An corpus infinitum, quâ parte infinitum est, posset
moveri localiter. P. 145. LXXXXI.

An infinitum, si quod daretur, esset determinatum.
P. 145. LXXX XII.

An Deus producere possit infinitum habens finem
& terminum. P. 145. LXXXV.

Infinitum in multitudine potest habere terminum
extrinsecum suæ multitudinis, & intrinsecum,
tam extensionis localis, quàm temporalis.

P. 145. LXXXVI. & seq.

Nullum infinitum in extensione potest habere ter-
minum suæ extensionis. P. 146. C. & seq.

Nullum infinitum potest habere terminum intrin-
secum in eo genere, in quo est infinitum.

P. 146. CIII. & seq.

Potest Deus virtute suâ absolutâ producere creatu-
ram omnium possibilium perfectissimam, sive
tam perfectam ut perfectiorem producere non
possit.

P. 146. CVI. & seq.

Intellectio.

Intellectio formaliter consistit in actione finè ter-
mino realiter à se distincto. A. 104. LXXIX. & seq.

Intellectus.

Vnde habeat intellectus quod rem unam & reali-
ter eandem, modò à paucioribus, modò à pluri-
bus distinguat. L. 40. CLVII.

Intellectus non distinguitur realiter ab anima.
A. 70. IV. & seq.

Intellectus est virtus cognoscitiva spiritualis.
A. 103. LXXIII.

Objectum materiale intellectus est ens in genere.
A. 103. LXXIV.

Objectum materiale motivum intellectus est omne
sensibile ut sic, ita ut pro hoc statu intellectus ad
ullam intellectiōem non moveatur absque ulla
motione præsentis aut præteriti entis sensibilis ut
sensibilis. A. 103. LXXV. & seq.

In intellectu & voluntate dantur habitus.
A. 107. XII. & seq.

Intensio, Remissio.

Magis usu discendum, quàm à paritate rationis pro-
bandum, quæ formæ sint capaces, & quæ incapa-
ces intensiōis ac remissionis. P. 31. XLIX.

Si intellectus & voluntas distinguerentur ab anima
realiter, non esset omnino absurdum intendi &
remitti posse. *Ibid.*

Formæ substantiales materiales possunt naturaliter
intendi & remitti. P. 31. L. & seq.

Quid intensio & remissio, & quomodo fiat.
G. 40. I.

Dari intensiōem & remissionem experiētiā
comprobatur. G. 40. II.

Rejiciuntur sententiæ minùs probabiles.
G. 40. III. & seq.

Stabilitur nostra sententia. G. 42. XXXIV. & seq.

Omnes gradus qualitatis intensiōis sunt homogenei.
G. 43. XLIII. & seq.

Intentio, Intentionale.

Intentio sumitur pro actu intellectus, non pro actu
voluntatis. L. 27. III.

Intentio ut cognitio dividitur in formalem & ob-
jectivam. L. 28. XXI.

Intentio, sive formalis, sive objectiva, subdividitur
in primam & secundam. L. 28. XXXI. & seq.

Intentio objectiva subdividitur in secundam ob-
jectivam secundum se & secundam objectivam
secundum modum significandi.

L. 29. XXVII. & seq.

Quid sit sumi primò intentionaliter.
L. 29. XXXIII.

Quid sit sumi secundò intentionaliter.
L. 30. XXXV.

Secundæ intentiones objectivæ non sunt entia ra-
tionis strictè. L. 30. XXXVII.

Secundæ intentiones objectivæ sunt entia rationis
latè. L. 30. XXXIX.

Secundæ intentiones objectivæ secundum se, sum-
ptæ pro relationibus in objecto intrinsecè exi-
stentibus sunt fictæ & entia rationis strictè.

L. 30. XL.

Nomina ens, substantia, animal, &c. sunt entia se-
cundò intentionalia, saltem ex modo significan-
di, licet sint primò intentionalia secundum se.

L. 49. CCXXXIX.

Dati

RERVM MEMORABILIVM.

Dari possunt tertiæ & quartæ intentiones forma-
les universalificantes. L. 53. XII.

Isagoge.

Isagoges author est Porphyrius. L. 52. I.
Objectum Isagoges materiale est universale sim-
pliciter & personaliter sumptum pro suis infe-
rioribus. L. 53. IV.
Objectum formale quo Isagoges est ipsa prædica-
bilitas. L. 53. XIV. & seq.
Objectum totale & adæquatum Isagoges est uni-
versale simpliciter & personaliter acceptum ut
prædicabile. L. 53. XVI. & seq.

Iudicium.

Quid iudicium. L. 28. VI.
Iudicium varias præsupponit apprehensiones.
L. 165. XLIV.
Iudicium multum distinguitur ab apprehensione
enuntiativa. L. 165. XLIV. & 28. VI.
Iudicium, etiam ab apprehensionibus separatum, &
seorsim conceptum, est verè & propriissimè pro-
positio. L. 166. LVIII. & seq.
Iudicium est qualitas simplex & indivisibilis for-
maliter. L. 167. LXXII. & seq.
Iudicium consequentis formaliter sumpti attingit
objecta præmissarum. L. 184. LXXXVII. & seq.

L.

Lac.

Lac non animatur. A. 69. XXXVIII.

Locus.

Quid locus extrinsecus. P. 165. I.
Vas & locus, in quo differant. *ibid.*
Vbi distinguitur realiter à loco & locato.
P. 165. III. & seq.
Vbi non distinguitur realiter à motu locali.
P. 165. VII. & seq.
Substantiæ corporeæ completæ sublunares, non
possunt naturaliter, saltem citra condensatio-
nem simul occupare eundem locum.
P. 168. XXXVII. & seq.
Substantiæ corporeæ completæ sublunares possunt
citra condensationem supernaturaliter simul oc-
cupare eundem locum. P. 169. XLII. & seq.
Modus existendi in loco est triplex, definitivè,
circumscriptivè & sacramentaliter.
P. 169. XLVI.
Vnum & idem corpus potest supernaturaliter si-
mul existere in duobus locis adæquatè circum-
scriptivè. P. 169. XLVIII. & seq.
Vt res ponatur in pluribus locis, sufficit sola actio
adductiva ad secundum locum; reproductiva
verò, nec requiritur, nec sufficit.
P. 171. LXVI. & seq.
Potest Deus Petrum Gandavi existentem in in-
stanti Romam sistere, sic ut non transeat per
spatium medium. P. 172. LXXVIII.
Simul cum subiecto semper replicatur productio
ipsius subiecti. P. 172. LXXIX.
Formæ essentialiter affixæ loco non consequuntur,
etiam per Deum, corpus replicatum.
P. 172. LXXX.

Omnes formæ non essentialiter loco affixæ, tam
substantiales, quàm accidentales, & è contra
possunt supernaturaliter consequi subiectum re-
plicatum. P. 172. LXXXII. & seq.

Omnes formæ non essentialiter affixæ loco, etiam
strictè connaturales, naturaliter non comitaren-
tur corpus replicatum, neque id congruum vi-
detur. P. 172. LXXXIV.

Subiectum replicatum, sive per solam adductio-
nem, sive per solam reproductionem, sive per
reproductionem simul cum adductione, non
potest simul recipere formas, quas non potest
simul recipere non replicatum. P. 174. C.

Corpus, quod in uno loco ponderaret centum li-
bras, & in alio etiam centum, in utroque loco
non ponderabit ducentas. P. 174. CVII.

Corpus replicatum posset supernaturaliter moveri,
naturaliter non posset. P. 174. CVIII. & seq.
Corpus replicatum hinc in una balance, & Romæ in
alia, nihil ponderaret. P. 174. CXII.

Homo quatenus fortissimus non posset naturaliter
puerum in duobus locis replicatum lædere aut
percutere. P. 174. CXIII.

Logica.

Objectum materiale Logicæ sunt voces, res & trës
mentis operationes collectivæ.

L. 207. CCXIX. & seq.

Objectum formale sub quo Logicæ est ipsa diri-
gibilitas objecti materialis.

L. 208. CCXXXII. & seq.

Objectum attributionis Logicæ est Syllogismus
perfectus. L. 209. CCXXXVII. & seq.

Quid Logica docens actualis.

L. 209. CCXLII. & seq.

Quid Logica utens actualis. L. 209. CCXLIV.

Logica utens actualis subdividitur in utentem ac-
tivè & utentem passivè. L. 209. CCXLVI.

Logica docens actualis ab utente activè sumpta
non distinguitur realiter, sed solo connotato.

L. 209. CCXLVIII. & seq.

Logica utens passivè ab utente activè & docente
actuali distinguitur plerumque realiter, interdum
connotato tantum. L. 210. CCLIII.

Logica utens activè ut utens activè formaliter non
est scientia. L. 210. CCLVII.

Logica est scientia propriè dicta.

L. 210. CCLX. & seq.

Logica est ars. L. 210. CCLXVI.

Logica est scientia practica. L. 211. CCLXVIII.

Quid scientia activa & factiva, & qualis sit Logi-
ca. L. 211. CCLXXII.

Logica est duplex, naturalis actualis, & naturalis
habitualis: Iterum est duplex, artificialis actualis,
& artificialis habitualis. L. 211. CCLXXIV.

Logica naturalis habitualis est simpliciter & ab-
solutè necessaria ad omnes scientias acquiren-
das, non item actualis. L. 211. CCLXXVI.

Logica artificialis ad alias scientias acquirendas est
necessaria secundum quid. L. 212. CCLXXVIII.

Logica artificialis non est simpliciter & Physicè
necessaria ad omnes alias scientias acquirendas,
etiam particulares. L. 212. CCLXXXII. & seq.

Logica artificialis est simpliciter necessaria mora-
liter loquendo ad alias scientias difficiles & ob-
scuras acquirendas. L. 212. CCLXXXV. & seq.

Lumen.

Lumen & color inter se realiter non distinguuntur, sed color est lumen in subiecto receptum, ab eoque prout talis vel talis naturæ specificatum.

A. 85. v. & seq.

Lumen est qualitas solo visu sensibilis, vel actus diaphani, sive perspicui, quâ ratione perspicuum est.

A. 87. xxv.

Lumen malè definitur, actus perspicui ut illuminati: item qualitas ex se visibilis independentè ab alia qualitate, quæ non sit species intentionalis consequens naturam sui subiecti, &c.

A. 87. xxvi. & seq.

Lumen visui immediatum sine specie impressa videtur.

A. 87. xxviii. & seq.

Ad videndum lumen, sive colorem, à visu distantem, seu mediatum, est necessaria species impressa ab objecto in oculus emissâ.

A. 88. xxxii. & seq.

M.

Mare.

Quomodo definiatur mare. C. 16. x.
Fluxus & refluxus maris rectè dicitur æstus.

C. 16. xi.

Causa fluxus & refluxus maris omninò in lunam refundi debet.

C. 16. xii. & seq.

Materia Prima.

Materia primæ Etymon. P. 8. i.
Materia prima definitur. Ibid.

Materia prima constat genere & differentiâ positivis contra Caramuellem.

P. 8. iiii.

Materia interdum sumitur pro materia secunda.

P. 8. iv.

Sistendo in principiis fidei divinæ non obscurè colligitur dari substantias incompletas, corpus & animam, materiam & formam.

P. 8. v. & seq.

Sistendo in luminis naturæ nudæ principis non videtur efficaciter probari de facto dari materiam primam.

P. 8. vii. & seq.

Etiâ sistendo in luminis naturæ nudæ principis efficaciter probari potest de facto dari materiam primam.

P. 10. xix. & seq.

Materia prima non est subiectum adhesionis positivè primum omnium formarum, quibus adhæret.

P. 10. xxvii.

Materia prima (si subsistentia basis non sit) est subiectum sustentationis positivè primum earum formarum, quæ speciali sustentatione sustentantur.

P. 10. xxviii. & seq.

Materia prima non est subiectum informationis positivè primum eorum, quæ ipsam informant.

P. 11. xxx. & seq.

Materia prima est pura potentia.

P. 12. lii.

Materia prima est pura potentia passiva sustentationis.

P. 12. lvi. & seq.

Materia prima non est pura potentia passiva informationis.

P. 12. lviii.

Materia prima non est pura potentia objectiva, id est, includit existentiam sibi propriam.

P. 13. lxxv. & seq.

Quid senserit D. Thomas circa quæstionem an materia prima ex se sit ita pura potentia quod careat omni actu formali & entitativo.

P. 15. lxxxvii. & seq.

Materia prima non est potentia activa indebitorum.

P. 16. lxxxvii. & seq.

Licet gratis detur existentiam realiter distingui ab essentia, materia prima habet propriam existentiam incompletam condistinctam realiter ab existentia formæ.

P. 17. ci. & seq.

Probabile est materiam primam existere per existentiam materiæ & formæ indivisibiliter communem, non verò per propriam incompletam tantum, si existentia ab utraque realiter distinguatur.

P. 18. cxiii. & seq.

Certum est materiam primam esse à Deo latè generabilem & corruptibilem.

P. 19. cxxxii.

Materia prima est latè generabilis & corruptibilis à creatura aliquo sensu.

P. 19. cxxxii.

Nulla creatura est assignabilis, à qua de facto materia prima latè corrumpatur, aut latè generetur.

P. 20. cxxxiii. & seq.

Materia prima appetit appetitu desiderii formas absentes.

P. 20. cxlii. & seq.

Materia prima appetit appetitu gaudii formam substantialem, quam habet.

P. 21. cxlviii.

Materia prima appetit omnem formam substantialem, præsentem & absentem, corruptam & non corruptam possibilem, producendam vel non producendam appetitu simplicis complacentiæ.

P. 21. cli. & seq.

Materia prima æqualiter omnes formas substantiales appetit.

P. 22. clxx. & seq.

Discrimen inter materiam esse potentiam; esse potentiâ; & esse in potentia.

P. 22. clxxix.

Potentia, per quam materia prima recipit formas substantiales, distinguitur realiter ab illa.

P. 23. clxxx. & seq.

Materia prima nullo modo pendet à priori à forma substantiali.

P. 24. ccli. & seq.

Materia prima nullo modo pendet à forma substantiali, unde etiam semel informata aliquâ tali, potest naturaliter omni destitui.

P. 25. ccvii. & A. 69. xl.

Materiam sublunarem esse unius speciei non demonstratur, sed tamen probabiliter suadet.

P. 26. ccxxviii. & seq.

Dari possunt materiæ sublunares specie diversæ, & una perfectior omni materiâ sublunari, quæ de facto datur.

P. 26. ccxxxii. & seq.

Materiam cœlestem esse ejusdem speciei cum sublunari non demonstratur, sed probabiliter suadet.

P. 27. ccxxxv.

Distinctio inter modum, quo forma materialis esse recipit in materia ut subiecto sustentationis, ab eo quo anima rationalis suum primum esse recipit in materia.

P. 36. cxvii. & seq.

Omnes formæ substantiales totales, &c. præter animam rationalem educuntur ex materia.

P. 38. cxxxvii. & seq.

Formæ materiales substantiales, &c. sic educuntur ex materia, ut de novo producantur.

P. 38. cxlvi. & seq.

Forma quæ connaturaliter educitur ex materia, divinitus creari potest.

P. 39. cli. & seq.

Forma quæ connaturaliter creatur, ut anima rationalis, divinitus educi potest ex materia.

P. 39. clviii. & seq.

Varia

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Varia problemata circa naturam materiæ primæ.

P. 47. xlv. & seq.

Si Cœli sint corpus simplex completum, clarum est materiam cœlestem specie distingui à sublunari.

C. 9. xxxiv. & seq.

Cœlos esse incorruptibiles, etiam ab intrinseco, datò quòd sint corpora simplicia, manifestum est: an cœlum Empyreum sit incorruptibile, etiam datò, quòd sit compositum, sed quòd dubium sit, an constet materia sublunari ejusdem speciei cum nostratæ? verisimilius est, quòd sic.

C. 10. xlv.

Cœli alii ab Empyreo, sunt corruptibiles, datò, quòd sint compositi ex materia & forma.

C. 10. xlvii. & seq.

Materiale. Vide Corpus.

Maximum & Minimum.

Quid maximum & minimum quod sic: item quid maximum & minimum quod non.

G. 37. ii. & seq.

Viventia secundum statum rerum communem & præsentem habent terminos intrinsecos & extrinsecos magnitudinis & parvitas in accretione & decretionem.

G. 38. x. & seq.

Non viventia non videntur connaturaliter habere ex parte causæ accretionem dantis terminos intrinsecos & extrinsecos magnitudinis, præter mundum.

G. 38. xviii.

Non viventia per accidens impediuntur ne infinitè crescant.

G. 38. xxiii.

Non viventia habent terminos intrinsecos & extrinsecos parvitas connaturaliter & secundum præsentem statum.

G. 39. xxiv. & seq.

Non datur per se juxta præsentem statum terminus intrinsecus & extrinsecus, præter mundum, magnitudinis qualitatibus in extensione.

G. 39. xxvii.

Iuxta præsentem rerum statum datur terminus parvitas qualitatibus in extensione, extrinsecus & intrinsecus.

G. 39. xxix. & seq.

Iuxta præsentem statum datur terminus magnitudinis qualitatibus in intensione, extrinsecus, non verò intrinsecus.

G. 39. xxxi. & seq.

Iuxta præsentem rerum statum datur terminus parvitas qualitatibus in intensione, extrinsecus & intrinsecus.

G. 39. xxxxi. & seq.

Metaphysica.

Malè Metaphysica vocatur Theologia naturalis; Item Angelosophia; item Transphysica seu transnaturalis: quare dici debet Meta physica duobus verbis, ut sit sensus, meta naturalis seu naturæ.

M. 108.

Objectum materiale Metaphysicæ est ens in communi; formale verò intelligibilitas ejus.

M. 109.

Modus.

Quid per modos intelligant Philosophi.

L. 38. cxxxvii.

Malè definitur modus id quod ex debilitate sue entitatis est mediata & actualis determinatio extra animam ad effectum formalem; velut alii, mediata &

actualis informatio.

P. 63. ii. & seq.

Definitio modi adfertur.

P. 64. ix. & seq.

Dantur modi five entia modalia. Nulli modi sunt per actionem realiter à se distinctam, sed omnes seipsis.

P. 64. xi. & seq.

Non bene probatur primas qualitates non esse modos; quia ex eo quòd primæ qualitates res sint, non sequitur processus in infinitum.

P. 64. xvi. & seq.

Probatur primas qualitates non esse modos, & pleraque actiones non magis esse modos, quàm sint primæ qualitates.

P. 65. xxiv. & seq.

P. 66. xxxi. & seq.

Monstrum.

Monstrum habens capita & pectora duo, sed tantum duos pedes, duabus animabus rationalibus informaretur.

P. 34. lxxxii.

Quid monstrum.

P. 136. vi.

Quæ monstri causæ.

P. 136. vii.

Mors.

Cur moritur homo, Bos, &c. ad abscissionem capitis potius quàm pedis, aut alterius partis.

A. 67. xvii. & seq.

Motus.

Motus dupliciter considerari potest, primò ut latitio est, quomodo dicitur motus localis; secundò, ut mutatio.

P. 178. i.

Motus. Vide Actio, Duratio.

Motus Localis.

Dari potest motus localis uno quadrante durans, qui det mobili ex natura sua esse successivè in centum vel ducentis locis, ita ut priùs det esse in loco A, posterius in loco B, & sic consequenter.

P. 84. xvi.

Motus localis non distinguitur realiter ab ubi.

P. 165. vii. & seq.

Motus localis est duplex, successivus & instantaneus.

P. 178. iii.

Causa proxima motus in projectis est ipse motor seu projiciens.

P. 178. iv. & seq.

Projecta, quando resiliunt, à primo projiciente moventur.

P. 179. xv. & seq.

Interdum mobile quiescit, interdum non quiescit in puncto reflexionis.

P. 179. xx. & seq.

Mundus.

Quid per mundum intelligant Philosophi.

C. 1. i.

Democritus plures mundos esse asserbat; Empedocles unum jam in pugna periisse.

C. 1. ii.

Vnicus est mundus.

Ibid. & num. seq.

Possibiles sunt plures mundi specie vel numero diversi.

C. 2. vii. & seq.

Mundus de facto existens perfectus est essentialiter, substantialiter, & accidentaliter.

C. 2. x. & seq.

Deus potest, & potuit facere mundum, hoc, qui de facto existit, meliorem & perfectiorem quoad essentiam,

I N D E X

essentiam, substantiam, & accidentia. C. 3. xxvii. & seq.
 Mundus qui de facto existit, perfici non potest essentialiter. C. 3. xxxii. & seq.
 Deus est mundi author. C. 3. i.
 Non videtur cognitione purè naturali Physicà certò posse cognosci mundum à Deo esse conditum, secundum omnem sui partem, nisi aliunde præsupponatur existentia unius Dei certa, ex visibilibus, quæ facta sunt, acquisita notitia. C. 4. ii. & seq.
 Cognitione purè naturali Physicà, certò cognosci potest mundum à Deo esse cognitum secundum omnem sui partem, etsi aliunde non præsupponatur existentia unius Dei certa, ex visibilibus, quæ facta sunt, acquisita notitia. C. 5. xx. & seq.
 Mundus productus est ex nihilo, tum termini, tum subjecti. C. 5. xxii.
 Inter Theologos certum est Deum hunc mundum ex libera sua voluntate produxisse. C. 5. xxxiii. & seq.
 Mundus est creatus in tempore. C. 6. xxxix. & seq.
 Mundus, saltem quoad corpora cœlestia, animas rationales & materiam primam, est in æternum duraturus. C. 7. xlv. & seq.
 Hic mundus, sic est igne immutandus, ut tamen de fide sit cœlum & terram esse in se, simili aut perfectiori, in æternum mansura. C. 7. xlvii.

N.

Natura.

Nomen naturæ quadrupliciter accipitur. P. 77. i.
 Natura definitur. P. 77. ii.
 Natura & Ars aliquo sensu valde differunt. P. 77. vi.
 Alio sensu maxime conveniunt. P. 77. vii. & seq.
 Materia, forma substantialis & subsistentia sunt natura secundum quod natura ab Aristotele describitur. P. 78. xi. & seq.
 Compositum ex materia, forma & subsistentia, siue totum ex illis conflatum, est etiam natura, secundum quod natura ab Aristotele describitur. P. 79. xvii. & seq.
 An corpus completum simplex etiam sit natura, an etiam Angeli. P. 79. xxi.
 Quid natura stando in principiis fidei docentis Verbum naturam humanam assumpsisse, non subsistentiam. P. 79. xxii.
 An ars possit moliri aliquod opus naturæ. Vide ars.

Naturale.

Naturale multipliciter accipitur. P. 2. ix. & seq.

Necessarium, Necessitas.

Necessitas est duplex, una absoluta, altera ex suppositione. L. 172. cxlvii.
 Necessitas ex suppositione est triplex: ex suppositione antecedente, ex suppositione concomitante, & ex suppositione consequente. L. 172. cxlviii.

Aliquid potest esse necessariò futurum quadrupliciter. L. 172. cxlix.
 Cur author non examinet, an necessitas orta ex suppositione antecedente evertat libertatem, siue strictam in objecto contingentiam, necne. L. 172. cli.
 Necessitas ex suppositione concomitante vel consequente non evertit libertatem, vel strictam in objecto contingentiam. L. 172. clii.
 Necessitas orta ex suppositione antecedente non malè aliter vocatur necessitas consequentis. L. 172. clii.
 Necessitas una est quoad specificationem, alia quoad exercitium. L. 188. cli.
 Necessarium est duplex, unum secundum quid, aliud simpliciter & absolutè. L. 211. cclxxv.

Negatio.

Negatio dupliciter sumitur, infinitanter, & neganter. L. 4. lxii.
 Quomodo differant. *Ibid.*
 Negare identitatem inter Petrum & Paulum v. g. non est idem ac negare Chymeram. L. 35. cvii.
 Negatio est duplex, una essendi, altera habendi. P. 62. ii.
 Negatio non debet dici ens reale negativum. P. 62. iv. & seq.
 Negationes quarumcumque rerum, etiam materialium, non possunt in se cognosci. P. 63. xiii.

Nomen.

Quid Nomen, & quàm difficulter tradatur bona nominis definitio. L. 13. ccxxvii.
 Bona Nominis definitio. L. 13. ccxxviii.
 Nomina ut his vel similibus vocibus exprimuntur, hic homo, animal, &c. non significant quidpiam existens ante intellectum, & à parte rei. L. 47. ccxxii. & seq.
 Nomina, ens, substantia, animal, &c. sunt entia secundò intentionalia, saltem ex modo significandi, licet sint primò intentionalia secundum se. L. 49. ccxxxix.

Numerus. Vide Quantitas, infinitum.

Nutritio.

Nutritio dupliciter sumitur, latè & strictè. G. 28. i.
 Quid nutritio viventium. G. 28. ii.
 Quomodo fiat nutritio viventium. G. 28. iii.
 Nutritio præcisè consistit in educatione partiali animæ materialis ex materia alimenti, vel generatione ut partiali unione animæ rationalis ad eandem, & continuatione, tum hujus materiæ cum materia viventis, tum hujus partialis animæ (si materialis) cum anima ejusdem viventis. G. 28. iv.
 Causæ, ex quibus oritur necessitas nutritionis. G. 28. vii. & seq.
 Necessitas nutritionis est per totum vitæ tempus continua. G. 29. ix.
 Alimentum

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Alimentum debet esse dissimile actu, simile vero potentia. G. 29. XIX. & seq.

An vivens nutrirī possit odore & potu.

G. 30. XXIII. An elementum aliis mixtum nutriat.

G. 30. XXVI. & seq. An Nutritio fiat continuè & successivè.

G. 32. XXII. Nutritio fit instantaneè quoad partem divisibilem divisibiliter sumptam.

G. 36. XLIII. Nutritio quoad plures partes determinatas divisibiles divisibiliter sumptas non fit continuè successivè, sed interruptè & cum morulis. G. 37. LIV.

O.

Objectum.

Idem indivisibile objectum realiter, absolute & secundum se sumptum distinctè concipi & non distinctè sed confusè concipi per eundem actum, non minùs contradictoriè pugnat, quàm illud concipi & non concipi absolute. L. 46. CCXI.

Idem indivisibile objectum relativè & cum comparatione ad diversos terminos sumptum potest concipi distinctè per ordinem ad unum terminum, & non distinctè per ordinem ad alium.

L. 46. CCIII. Eiusdem objecti objectivè indivisibilis possunt esse plura diversa nomina, non quidem ad significandas plures formalitates ex parte objecti seu objectivè diversas, sed ad significandos diversos conceptus, &c. L. 47. CCXX. & seq.

Quodnam objectum libri prædicamentorum. L. 124. II.

Res contentæ in decem prædicamentis sunt objectum huius libri. Ibid.

Definitiones rerum prædicamentaliū non sunt objectum huius libri. L. 124. IV.

Objectum propositionis mentalis est duplex, materiale & formale. L. 163. III.

Objectum materiale propositionis mentalis etiam est duplex, unum proximum & directum, aliud remotum & indirectum. L. 163. IV.

Objectum proximum & directum propositionis mentalis primæ & directæ est identitas, si affirmativa sit; non identitas, si negativa sit. L. 163. VI. & seq.

Objectum remotum & indirectum propositionis mentalis sunt prædicatum & subiectum. L. 164. XI.

Objectum proximum & directum propositionis mentalis secundæ seu reflexæ est identitas, vel non identitas, siue potentia sit affirmativa, siue negativa. L. 164. XII. & seq.

Objectum formale propositionis mentalis affirmativæ est ipsa ratio assentiendi, negativæ ipsa ratio dissentendi. L. 164. XVIII. & seq.

Quid sit illa ratio assentiendi vel dissentendi. L. 164. XX.

Quid objectum scientiæ in genere, & divisiones ac subdivisiones objecti scientiæ in genere. L. 196. LXVII. & seq.

Objectum scientiæ, siue complexum, siue incomplexum, debet esse necessarium. L. 197. LXXIV. & seq.

Objectum scientiæ specialis potest esse non ens, vel

ens impossibile.

L. 197. LXXX. & seq. Objectum scientiæ potest esse ens per accidens.

L. 197. LXXXII. & seq. Ens singulare potest esse objectum scientiæ.

L. 197. LXXXV. & seq. Objectum materiale totale Physicæ est corpus naturale cum ei circumadjacentibus nonnullis.

P. 2. XV. Objectum totale materiale Physicæ esse potest corpus mobile, &c. P. 2. XVII.

Ens mobile esse non potest objectum totale materiale Physicæ. Ibid.

Objectum formale sub quo Physicæ est naturalitas corporis naturalis & circumadjacentium nonnullorum. P. 2. XX.

Discrimen inter objectum Physicæ & objectum Medicinæ. P. 3. XXII.

Objectum visus est color. A. 85. III. & seq.

Quomodo species pendeant ab objecto. A. 88. XLI. & seq.

Objectum gustus est sapor; & tactus quatuor primæ qualitates. A. 93. I.

Objectorum tactus & gustus non dantur species gustabiles & tangibiles. A. 93. II. & seq.

Objectum materiale intellectus est ens in genere. A. 103. LXXIV.

Objectum materiale motivum intellectus est omne sensibile ut sic. A. 103. LXXV. & seq.

Odor.

An vivens nutrirī possit odore.

G. 30. XXIII. & seq.

Odoratus est potentia sensitiva odoris. A. 92. I.

Odor est qualitas solo odoratu perceptibilis. A. 92. II. & seq.

Odor, nec per species intentionales, nec per evaporationem substantiæ, seu spiritus odoriferi, diffunditur per totum spatium in quo percipitur, sed per seipsum; ita tamen ut odor odorem non producat, sed sola corpora odorifera.

A. 92. XI. & seq.

Odoratus.

Odoratus est potentia sensitiva odoris. A. 92. I.

Odor est qualitas solo odoratu perceptibilis. A. 92. II. & seq.

Omnipotentia. Vide Deus potentia obediēcialis, infinitum.

Operatio Intellectus. Vide cognitio, præcisio.

Opinio.

Quid opinio.

L. 203. CLX. An incertitudo, quæ est de essentia opinionis, sit quidpiam negativum. L. 203. CLXI.

Sola formido virtualis est essentialis opinioni, non actualis. L. 203. CLXVI. & seq.

Opinio & scientia actualis de eodem objecto totali non possunt simul esse in eodem intellectu.

INDEX

lectu. L. 204. CLXXIV. & seq.
 Opinio & scientia actualis de eodem objecto totali conclusionis simul esse possunt naturaliter in intellectu, etiam cum formidine actuali de opposito. L. 204. CLXXVI. & seq.
 Opinio & actualis scientia, &c. de eodem objecto conclusionis possunt in eundem actum coalescere. L. 206. CCIV. & seq.

Opposita. Vide Propositio.

Oratio.

Quid oratio, & quam difficulter tradatur bona orationis definitio. L. 14. CCXXXIII.
 Bona Orationis definitio. L. 14. CCXXXIV.
 Oratio non recte dividitur in enuntiativam & non enuntiativam: sed immediate dividi debet in enuntiativam perfecte & non enuntiativam perfecte. L. 14. CCXXXV. & seq.

Ordo.

Ordo inter causas est duplex, unus intentionis, alter executionis. P. 83. XXXI.
 Quis ordo intentionis inter causas. P. 83. XXXII.
 Quis ordo executionis inter causas. P. 83. XXXIV.
 Quis ordo dignitatis inter causas. P. 83. XXXV.

P.

Pars. Vide Totum.

Passio. Vide Actio.

Penetratio. Vide Impenetratio.

Persona Personalitas. Vide Subsistens Subsistentia.

Philosophia.

CONSULTA Philosophiam hanc docendi Methodus. L. 25. CCCCXVII.
 Brevis Philosophiae studendi Methodus. L. 25. CCCCXVIII.
 Brevis oratio ante studium. L. 26. CCCCXX.
 Brevis argumentandi Methodus. L. 26. CCCCXXI. & seq.
 Brevis Respondendi Methodus. L. 26. CCCCXXIII.

Physica.

Physica, quid Graece, quid Latine. P. 1. I.
 Physica Aristotelica in sex partes dividitur. P. 1. II. & seq.
 Objectum materiale totale Physicae est corpus naturale cum ei circumadjacentibus nonnullis. P. 2. XV.
 Defendi potest objectum materiale totale Physicae esse corpus mobile, &c. P. 2. XVII.
 Minus commodè pro objecto materiali totali Physicae assignant Complutenses ens mobile. *Ibid.*
 Naturalitas corporis naturalis & circumadjacentium nonnullorum est objectum formale sub quo Physicae. P. 2. XX.
 Discrimen inter objectum Physicae & objectum

medicinae. P. 3. XXXI.
 Physica est vera & proprie dicta scientia. P. 3. XXIV. & seq.
 Physica est scientia speculativa. P. 3. XXXV. & seq.
 Quomodo definiatur Physica. P. 4. XLIV.

Planeta. Vide Caelum.

Plantæ.

Plantæ & herbæ verè ac proprie vivunt animâ vegetativâ. A. 73. II. & seq.
 Plantæ & herbæ non plantæ animales non vivunt animâ sensitivâ. A. 73. IV. & seq.
 Semina plantarum non vivunt animâ vegetativâ. A. 74. IX. & seq.

Possibile, Possibilitas.

Quidnam per Deum dicatur possibile. P. 128. XXXI.
 Et infra XLIII.
 Quid ens reale, sive possibile, ut opponitur ficto. M. 109. II.
 An ens possibile ut sic, ab æterno habeat aliquod esse diminutum. M. 109. VI. & seq.

Potentia Naturalis.

Potentia est duplex, una naturalis sive necessaria, altera indeterminata sive libera. L. 188. CXLVII.
 Potentia necessaria dividitur in nullo modo pendente ab applicatione voluntatis, & in dependente ab ejus applicatione seu determinatione. L. 188. CXLVIII.
 Potentia dependens ab applicatione voluntatis subdividitur in obedientem voluntati despotice & ad nutum, sive serviliter; & in obedientem voluntati politicè & civiliter. L. 188. CXLIX.
 Potentia à Philosophis triplex distinguitur, activa scilicet, subjectiva, & objectiva. P. 12. LIII.
 Quid pura potentia, quid potentia purè activa, passiva, & purè objectiva. P. 12. LIV.
 Pura potentia passiva est duplex, sustentationis & informationis. P. 12. LV.
 Potentia, per quam materia prima recipit formas substantiales, distinguitur realiter ab illa. P. 23. CLXX. & seq.
 Potentiarum animæ, aliæ sunt materiales, aliæ spirituales. A. 69. II.
 Intellectus & voluntas, ac omnes aliæ potentie cujuslibet animæ, pro ea parte, quâ non constanter ex materia corporis, non distinguuntur realiter ab anima. A. 70. IV. & seq.
 Potentia animæ sensitivæ numerantur tres, cognoscitiva, appetitiva, & locomotiva: ad locomotivam refertur fatus seu potentia fandi. A. 80. XXVIII.
 Potentia sensitiva, sive sensus, numeratur communiter duplex, internus & externus. A. 80. XXIX.
 Visus est potentia sensitiva coloris. A. 85. II.
 An res spiritualis possit attingi à potentia materiali & corporea. A. 89. LIII. & seq.
 In potentiis sensitivis, externis & necessariis non vitalibus, non dantur habitus, bene autem in locomotivâ, sensibus internis, intellectu & voluntate. A. 107. XII. & seq.

Poten-

Potentia Obedientialis.

Quid Potentia Obedientialis.

P. 130. LXIV. & seq.

In quolibet subiecto datur potentia passiva obedientialis, ad recipiendam quamlibet formam non alligatam essentialiter determinato subiecto.

P. 130. LXVI. & seq.

In quolibet causa efficiencie datur potentia activa obedientialis ad producendum quemlibet effectum non alligatum essentialiter determinatæ causæ efficienci.

P. 132. LXXXII.

Praxis.

Quid praxis.

P. 198. c. & seq.

Præcisio.

Præcisio est triplex, formalis una per mentem, alia objectiva, & alia formalis ex natura rei.

L. 55. XL.

Ante præcisionem formalem neque unitas positiva communis multis datur, neque negativa.

L. 57. LXXI.

Post præcisionem datur universale formaliter.

L. 58. LXXIII. & seq.

Tam universale Logicum, quam Metaphysicum, fit per solam præcisionem formalem sine ulla comparatione simplici.

L. 68. CCI.

Tam universale Logicum, quam Metaphysicum, fit per præcisionem absolutam sine ulla comparatione.

L. 68. CCVI. & seq.

Natura, posita solâ præcisione, & ante comparationem simplicem ipsius ad sua inferiora, est proximè, positivè & completè universalis in prædicando.

L. 69. CCIX. & seq.

Prædeterminatio. Vide *Causa prima*.

An non solum Deus simul concurrat cum causis secundis, sed eas etiam ad agendum per præviam qualitatem in illis impressam præmoveat ac prædeterminet.

P. 117. LV.

Duæ referuntur celebres sententiæ.

P. 117. LVI. & seq.

Deus non præmovet aut prædeterminat causas secundas ad agendum per præviam qualitatem illis impressam.

P. 118. LIX. & seq.

Deus non præmovet Physicè ad peccatum formaliter ut peccatum est.

P. 121. LXXXVII. & seq.

Deus non præmovet Physicè ad peccatum materialiter.

P. 121. LXXXIX. & seq.

Deus præmovet Physicè ad peccatum materialiter per aggregatum, &c.

P. 122. CVII. & seq.

Determinatio necessaria ad individuum non quidem ut exerceatur, sed ut hoc præ cæteris ejusdem speciei infinitis ponatur, sic est à creatura, ut à Deo esse non est posset, ex alia præmotione prævia ex se illam inferente, sive disjunctivè sive determinatè.

P. 123. CXIX. & seq.

Prædicamenta.

Quis finis intrinsecus Libri Prædicamentorum.

L. 124. v. & seq.

Quis finis extrinsecus Libri Prædicamentorum.

L. 125. VIII.

Quid prædicamentum in genere.

L. 128. XLV.

In prædicamento ponuntur res, voces & conceptus.

L. 128. XLVII. & seq.

Aliquid tripliciter poni potest in prædicamento, directe, indirecte & reductivè.

L. 128. LIV.

Septem conditiones requiruntur ad hoc ut aliquid ponatur in prædicamento, recensentur & exponuntur.

L. 128. LV. & seq.

Ens infinitum simpliciter, sive Deus, ponitur in prædicamento.

L. 129. LXIX. & seq.

Supposito quòd Deus non ponatur in prædicamento, adhuc Christus quatenus hic homo Physicè, eodem modo quo cætera individua hominis, ponitur in prædicamento.

L. 131. LXXXIII. & seq.

In sententia adversariorum, qui dicunt prædicamentum substantiæ ordinari per concretum difficultè defenditur Christum ut hunc hominem Physicè subsistentem, poni in prædicamento.

L. 131. LXXXV. & seq.

Angeli & Cœli ponuntur in prædicamento.

L. 132. c. & seq.

Omnia prædicamenta, tam substantiæ quam accidentium solum ordinari possunt per abstracta.

L. 132. cv. & seq.

Licet inter multa prædicamenta sit distinctio realis Physica, vel modalis, absolute tamen sufficit formalis per rationem prout opponitur virtuali objectivæ.

L. 133. CXIX. & seq.

Speculatâ autoritate Philosophi, &c. & denarius prædicamentorum numerus venerandus est, & retinendus.

L. 133. CXXX. & seq.

Denarius prædicamentorum numerus, non est absolute necessarius.

L. 134. CXXXV.

Prædicatio.

Divisiones prædicationis.

L. 16. CCLXXI. & seq.

Cur prædicatum affirmativæ propositionis debeat esse idem cum subiecto.

L. 16. CCLXXXVII.

Quomodo concreta & abstracta de invicem prædicentur.

L. 17. CCLXXXVIII.

Sola prædicatio concreti de concreto potest esse vera si excipias quædam concreta extrinsecè denominantia & abstracta Metaphysica æqualia suis concretis.

L. 17. CCCII.

Sensus datur quo hæc prædicatio homo est humanitas, est vera, & quo falsa.

L. 18. CCCVII. & seq.

Item sensus verus & falsus hujus prædicationis, albedo est alba adfertur.

L. 18. CCCIX.

Hæc prædicatio humanitas est animalitas, vera est & falsa juxta duplicem sensum.

L. 18. CCCX.

Duplex sensus quo verificari possunt prædicationes.

L. 18. CCCXII.

Prædicari in quid non est prædicari per modum per se stantis.

L. 73. CCLV. & seq.

Prædicari in quale non est prædicari per modum adjacentis.

L. 73. CCLX. & seq.

Prædicari in quid est prædicari essentialiter, sive per concretum, &c.

L. 74. CCLXVI. & seq.

O o

Prædicari

Prædicari in quale, est prædicari accidentaliter
sive per concretum, &c. L. 74. cclxxviii. & seq.
Prædicari in quale quid, est prædicari essentialiter
& accidentaliter respectu diversorum.

L. 74. cclxx.

Quid prædicari ut pars materialis, & quid prædicari
ut pars formalis. L. 75. cclxxx.

Ad verificationem prædicationum solum attendi
debet an prædicatum & subjectum, secundum
quod dicunt in recto, sint idem nihil curando
de obliquo. L. 76. cclxxxvi.

Omnes prædicationes veræ semper sunt æquales
de æquali. L. 76. cclxxxvii.

Quenam prædicatio sit æternæ veritatis.

L. 115. dcclxviii.

Prædicationes Proprii Metaphysici sunt æternæ
veritatis. L. 115. dcclxix.

Prædicationes Proprii Physici, sumpti pro terminis
sue aptitudinis, non sunt æternæ veritatis.

L. 115. dcclxx.

Præmissæ.

Præmissæ objectivæ ad actum conclusionis concurrunt
objectivè, non effectivè Physicè.

L. 186. cxvi.

Præmissæ formales non concurrunt objectivè ad
actum conclusionis. L. 186. cxix. & seq.

Neque præmissæ objectivæ, neque formales concurrunt
effectivè Physicè ad actum conclusionis.

L. 186. cxxii. & seq.

Præmissæ formales concurrunt effectivè moraliter
ad actum conclusionis. L. 187. cxxxii. & seq.

Præmissæ formales non solum concurrunt ut applicatio
objecti ad actum conclusionis, sed etiam aliquo modo
formaliter intrinsecè per modum dispositionis ultimæ,
illuminando intellectum.

L. 187. cxlii. & seq.

Positis assensibus præmissarum evidentium & apprehensione
de bonitate consequentiæ necessitatur intellectus ad assensum
conclusionis, saltem quoad specificationem.

L. 188. clii. & seq.

Positis assensibus etiam probabilibus tantum, & apprehensione
de bonitate consequentiæ, necessitatur similiter intellectus
quoad speciem sive quoad specificationem ad actum conclusionis,
quatenus ex illis præmissis infertur.

L. 188. clii. & seq.

Positis assensibus præmissarum evidentium & apprehensione
de bonitate consequentiæ, necessitatur intellectus quoad exercitium
ad assensum conclusionis.

L. 189. clxiv. & seq.

Positis etiam assensibus præmissarum probabilium, & cognita
bonitate consequentiæ, necessitatur etiam intellectus ad exercitium
quoad assensum conclusionis.

L. 190. clxxxi. & seq.

Assensus præmissarum prius natura formantur, quam
assensus conclusionis. L. 191. clxxxv.

Assensus præmissarum & conclusionis possunt in uno
eodemque instanti produci.

L. 191. clxxxviii.

Assensus præmissarum necessariò in intellectu saltem
virtualiter in recordatione actuali, perseverant eo tempore,
quo producit assensus conclusionis.

L. 191. ccxiii.

Præmissæ non debent esse certiores, & evidentiores
conclusionem scientificam.

L. 195. xlviii. & seq.

Præsentia. Vide Vbi, Locus.

Præsentia rerum in æternitate.

Vide Æternum.

Principium.

Principium in genere dupliciter sumitur. P. 4. i.

Principium generalissimè sumptum definitur.

P. 4. ii.

Principium generalissimè sumptum rectè dividitur
in essentialè & accidentalè: in principium per se, & principium
per accidens: in principium absolute primum & principium secundum
quid primum.

P. 4. iii. & seq.

Duplex assignatur principium Physicum sive corporis
naturalis completi.

P. 5. vi.

Quid principia Physica strictè sumpta.

P. 5. vii. & seq.

Principia Physica strictè sumpta dividuntur in
principia corporis naturalis in fieri, & principia
corporis naturalis in facto esse.

P. 5. xv.

Nulla sunt principia generationis corporis naturalis,
quod reipsa est a parte rei, ut generationis.

P. 6. xx. & seq.

Quinque vel septem sunt principia Physica strictè
sumpta generationis corporis naturalis, quod reipsa
est a parte rei.

P. 6. xxii. & seq.

Corporis naturalis Physicè completi in facto esse
tria sunt principia strictè sumpta.

P. 7. xlii.

Prioritas.

Prioritas est triplex, dignitatis, naturæ & temporis.

P. 87. xliii.

Prioritas naturæ sive causalitatis secundum Patres
Græcos simpliciter & absolute reperitur in divinis,
secundum Latinos minimè.

P. 87. xlii.

Frustra prioritas dividitur in prioritatem in quo
& prioritatem a quo.

P. 87. xlii. & seq.

Causa non debet esse prior suo effectu prioritate
temporis.

P. 88. xlix. & seq.

Causa debet esse prior suo effectu prioritate
naturæ.

P. 88. lii. & seq.

Cur non dicamus cum aliis esse prius naturæ, esse
habere effectum a se dependentem, & non dependere
ab illo.

P. 88. liv.

Quid sit causam esse priorem effectu prioritate
naturæ.

P. 88. lvi.

Quid sensus hujus, effectus non est in priori naturæ.

P. 88. lvii.

Privatio.

Quid privatio. P. 62. iiii.

Privatio non debet dici ens reale privativum.

P. 62. iv. & seq.

Privatio dici debet medium inter ens animæ, & ens reale.

P. 63. vii. & seq.

Privationes & negationes quarumcumque rerum, &c.
materialium non possunt in se cognosci.

P. 63. xiii.

In materia sunt tot privationes, quot sunt possibiles
formæ quæ abluunt.

P. 63. xv. & seq.

Privationes sunt capaces intensiōis & remissionis.

P. 63. xvii. & seq.

Propositio.

Propositio.

Propositionis compositio. L. 1. 11.
 Quid Propositio & quam difficulter bona adferatur Propositionis definitio. L. 15. CCXL.
 Bona Propositionis definitio. L. 15. CCXLI. & seq.
 Propugnatur. L. 15. CCXLI. & seq.
 Divisio Propositionis in Catheticam & Hypotheticam. L. 15. CCXLIX.
 Item in affirmativam & negativam, in universalem, particularem & indefinitam. L. 15. CCLII. & seq.
 Propositio indefinita in materia contingenti æquivalet particulari; in necessaria vel essentiali æquivalet universali. L. 15. CCLVIII.
 Quare prima istarum divisionum vocetur secundum qualitatem, secunda verò secundum quantitatem. L. 16. CCLIX.
 Alia Propositionis divisio in Apodicticam & Dialecticam. L. 16. CCLXI.
 Apodictica subdividitur in Apodicticam secundum se tantum, & Apodicticam quoad nos; & eodem modo subdividitur Dialectica. L. 16. CCLXIV. & seq.
 Propositio ulterius dividitur in vocalem, mentalem, scriptam & objectivam. L. 16. CCLXVI.
 Item in immediatam & mediatam; immediata subdividitur in demonstrativam & Dialecticam; mediata verò in scientiam, opinionem & fidem. L. 16. CCLXVIII. & seq.
 Divisiones propositionis prout prædicatio ab aliis dicitur. L. 16. CCLXXI. & seq.
 Propositiones possunt variis modis inter se opponi. L. 20. CCCXXVII.
 Propositiones oppositæ quid sint. L. 20. CCCXXVIII.
 Propositiones oppositæ quotuplices. L. 20. CCCXXXIII.
 Tabula oppositorum. L. 20. CCCXXXVIII.
 Leges Propositionum oppositarum. L. 21. CCCXXXIX. & seq.
 Quid Propositiones æquipollentes, & quæ earum leges. L. 21. CCCXLVII. & seq.
 Quid Propositio modalis. L. 21. CCLII.
 Quid & quotupliciter Propositio reduplicativa sumatur. L. 22. CCCIII. & seq.
 Quid Propositiones reflexivæ & falsificantes, & an veræ aut falsæ. L. 22. CCLVIII. & seq.
 Propositionis hujus, *Petrus est homo*, est hic sensus, *Petrus est conceptus*; licet hæc propositio, *Christus est homo*, habeat veritatem ante intellectum. L. 29. xxx. & L. 47. CCXXIV. & seq.
 Vnde hujus Propositionis, *Petrus est homo*, sit sensus *Petrus est conceptus*, &c. licet *ly homo* non tantum significet Petrum confusè conceptum, sed etiam Paulum, &c. L. 48. CCXXIX.
 Propositio objectiva est subiectum sive objectum Propositionis mentalis, & significatam vocalis. L. 163. 11.
 Objectum Propositionis mentalis est duplex, materiale & formale. L. 163. 111.
 Objectum materiale Propositionis mentalis etiam est duplex, unum proximum & directum, aliud remotum. L. 163. 1V.
 Objectum proximum & directum Propositionis

mentalis primæ & directæ est identitas, si affirmativa sit; non identitas, si negativa sit.

L. 163. VI. & seq.

Objectum remotum & indirectum Propositionis mentalis sunt prædicatum & subiectum.

L. 164. XI. & seq.

Objectum proximum & directum Propositionis mentalis secundæ seu reflexæ est identitas vel non identitas, siue Propositio sit affirmativa, siue negativa.

L. 164. XIII. & seq.

Objectum formale Propositionis mentalis affirmativæ est ipsa ratio assentiendi; negativæ ipsa ratio dissentiendi.

L. 164. XVIII. & seq.

Quid ratio assentiendi vel dissentiendi.

L. 164. XX. & seq.

Propositio dividitur in immediatam & mediatam.

L. 164. XXII. & seq.

Propositio vocalis conjuncta actui intellectus enuntiativo est verè propositio.

L. 164. XXV.

Propositio vocalis, etiam separata ab actu intellectus enuntiativo, est verè Propositio.

L. 164. XXVI. & seq.

Propositiones triplicis generis assignantur.

L. 170. CXVII.

Propositiones contingentes sunt multiplices, de futuro, de præterito, de præsentī, aliquæ universales, aliquæ singulares intuitivæ, vel non intuitivæ.

L. 170. CXVIII.

Eadem propositio mentalis contingens singularis de præsentī, non intuitiva, sed abstractiva, potest de vera fieri falsa.

L. 170. CXIX. & seq.

Propositiones universales de futuro contingenti absoluto sunt determinatè veræ aut falsæ.

L. 172. CXLIII.

Propositiones singulares de præsentī aut præterito contingenti sunt determinatè veræ vel falsæ.

L. 172. CXLIV.

Propositio de futuro est multiplex, uti etiam de præsentī.

L. 172. CXLVI.

Propositiones singulares de futuro contingenti possunt dupliciter spectari, vel quatenus earum objectum est extra causas, & in actu, aliquo instanti sumpto quatenus Dei æternitatem respicit; vel quatenus instans, in quo earum objectum est aliquando extra causas, & in actu, hoc instans respicit.

L. 173. CLIII.

Propositiones singulares de futuro contingenti consequenter ad decretum Dei de objecti earum futuritione, quatenus earum objectum est extra causas & in actu, aliquo instanti sumpto quatenus Dei æternitatem respicit, sunt determinatè veræ vel determinatè falsæ.

L. 173. CLIV.

Nullæ Propositiones singulares de futuro contingenti consequenter ad Decretum Dei de objecti earum futuritione vel non futuritione, quatenus instans in quo earum objectum aliquando est extra causas & in actu, hoc instans respicit, sunt determinatè veræ.

L. 173. CLVI. & seq.

Omnes propositiones singulares de futuro contingenti consideratæ, etiam consequenter ad omne decretum Dei de objecti earum futuritione vel non futuritione; sed sumpto objecto quatenus eo instanti, quo aliquando est, hoc instans respicit, & non quatenus eo instanti est extra causas & in actu in Dei æternitate, sunt determinatè falsæ.

L. 175. CLXXXII. & seq.

O o 2 Divisio

INDEX

Divisio Propositionis in affirmativam & negativam est generis in species.

L. 175. CLXXXVI. & seq.

Non datur Propositio mixtæ quantitatis.

L. 177. CCXV.

Divisio Propositionis in universalem, particularem, indefinitam & singularem est generis in species.

L. 177. CCXVII.

Divisio Propositionis in Apodicticam & Dialecticam est generis in species.

L. 178. CCXXIV. & seq.

Propositionum Conversio. Vide Conversio.

Propositionum Veritas. Vide Veritas.

Propositionum Oppositio. Vide Oppositio.

Proprium.

Proprium, prout opponitur communi, quadrupliciter accipitur.

L. 111. DCCXIV. & seq.

Quænam definitio essentialis proprii quarti Prædicabilis.

L. 112. DCCXXII. & seq.

Proprium non est quantum prædicabile respectu speciei vel generis simpliciter sumpti, sed respectu speciei vel generis personaliter sumpti.

L. 112. DCCXXVI. & seq.

Proprium ut est quantum prædicabile debet esse aptum prædicari conversim de iis, respectu quorum est quantum prædicabile.

L. 112. DCCXXXII. & seq.

Proprium ut est definitum quod & accidentale in definitione proprii non potest esse quantum prædicabile in concreto.

L. 113. DCCXXII. & seq.

Proprium ut est definitum quod & accidentale in definitione proprii quarti prædicabilis est quantum prædicabile in abstracto.

L. 113. DCCXLV. & seq.

Proprium est duplex, unum Physicum, aliud Metaphysicum.

L. 114. DCCXLVIII.

Omne Proprium debet dimanare ab essentia.

L. 114. DCCXLIX. & seq.

Proprium Physicum potest per divinam potentiam separari realiter à suo subjecto.

L. 114. DCCCLII.

Proprium Metaphysicum non potest ullo modo realiter separari à suo subjecto.

L. 114. DCCCLIV. & seq.

Proprium Metaphysicum non potest, etiam per negationem, ratione separari à subjecto.

L. 114. DCCCLVII. & seq.

Proprium Physicum non pertinet ad hoc prædicabile formaliter, sed terminativè tantum.

L. 114. DCCCLXII. & seq.

Quis sensus hujus axiomatis, *Qui tollit proprietates, tollit essentiam.*

L. 115. DCCCLXXII.

Punctum, Indivisibile.

Punctum substantiale Mathematicum, nec est corpus, nec spiritus.

L. 142. CIV.

Quid puncta five indivisibilia Mathematica, ut opponuntur Physicis, & quid Physica, ut opponuntur Mathematicis.

L. 148. IV.

Continuum non componitur ex puris indivisibilibus Mathematicis.

P. 148. V.

Probatur 1°. per hoc axioma, *Indivisibile additum*

indivisibili non facit majus. P. 148. VI. & seq.

Probatur 2°. ex velocitate & tarditate motus.

P. 150. XX. & seq.

Probatur 3°. ex absurdis ad sensum & oculum falsissimis.

P. 151. XXVII. & seq.

Quid indivisibilia virtualiter extensa.

P. 153. XLVI.

Continuum non componitur ex punctis indivisibilibus virtualiter extensis.

P. 153. XLVII. & seq.

Quid sint indivisibilia continuantia & terminantia.

P. 159. CXVIII.

In continuo non dantur indivisibilia continuantia aut terminantia, ejusdem rationis cum continuo.

P. 159. CXIX. & seq.

Q.

Qualitas.

A Liquid tribus modis potest denominari qualitas.

L. 160. CCLXXVIII. & seq.

Definitio qualis, *Quæ quales quidam dicuntur, obscura est, & contorta explicatione indiget, semperque manet illegitima.*

L. 160. CCLXXX.

Hæc definitio qualitatis, *Qualitas est accidens absolutum perficiens substantiam secundum formam, in multis peccat.*

L. 160. CCLXXX.

Item hæc, *Qualitas est accidens absolutum à quantitate distinctum.*

Ibid.

Hæc aliorum qualitatis definitio, *Qualitas est accidens principaliter ordinatum à natura ut substantiam perficiat in essendo vel operando; non minus peccat.*

L. 161. CCLXXX.

Item hæc definitio, *Qualitas est accidens absolutum ordinatum ex se primo ad perficiendam substantiam, ex duplici capite rejici debet.*

L. 161. CCLXXXI.

Etiam hæc, *Qualitas est accidens, quod secundum rationem superiorem predicamenti tantum sequitur actualitatem perfectam, suas habet difficultates.*

L. 161. CCLXXXII.

Hæc nonnullorum recentiorum definitio, *Qualitas est accidens non modale, à quantitate distinctum, bene aut male afficiens subjectum in se vel in ordine ad operationem, minus quam cætera admitti debet.*

L. 161. CCLXXXIII. & seq.

Commodissima qualitatis definitio adfertur.

L. 162. CCLXXXVI.

Divisiones qualitatis.

L. 162. CCLXXXVIII. & seq.

Quantitas.

Quantitas dividitur in discretam & Continuum:

discreta subdividitur in continuam & permanentem; continua etiam subdividitur in successivam & permanentem.

L. 138. XLIX. & seq.

Quid linea, superficies, Corpus, locus & tempus.

L. 138. LVII. & seq.

Quantitas ulterius dividitur in quantitatem per se, & quantitatem per accidens. Item in quantitatem habentem positionem partium, & in non habentem.

L. 138. LXIII. & seq.

Quantitas molis non est accidens aliquod realiter distinctum à materia prima.

L. 139. LXVI. & seq.

Solvuntur objectiones alie.

L. 141. LXXXVII. & seq.

Partium extensio assignatur triplex.

L. 141. LXXXVII.

Quantitas

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Quantitas virtutis non est nisi improprie dicta quantitas. L. 141. LXXXVIII.

Formalis ratio quantitatis prædicamentalis consistit formaliter in partium extensione sive multitudine quâ extensione sive multitudine.

L. 142. CVI. & seq.

Neque linea, neque superficies est species quantitatis prædicamentalis distincta à corpore.

L. 143. CXII. & seq.

Numerus, oratio, tempus, motus, locus & pondus sunt veræ species quantitatis prædicamentalis.

L. 144. CXXI. & seq.

R.

Rarefactio, Condensatio, Raritas, Densitas.

Rarefactio explicatur per expenetrationem partium corporis rarefactibilis.

P. 168. XXXVI. & G. 49. CXVII. & seq.

Quid rarum & densum. G. 44. LXII. & seq.

Rarefactio & condensatio est duplex, una latè & improprie dicta, altera strictè & proprie dicta.

G. 45. LXXIII.

Dari rarefactionem & condensationem proprie dictam variâ convincunt experientie.

G. 45. LXXIV.

Rarefactio completa corporis rari varios motus includit.

G. 45. LXXV.

Rarefactio non fit recessu partium ab invicem, & admissione vacui inter illas discontinuatas; condensatio verò accessu partium ad invicem & repletionem vacui inter illas.

G. 45. LXXV. & seq.

Rarefactio non fit recessu partium ab invicem, sic tamen ut inter illas discontinuas non relinquatur vacuum, sed in cavitates relictas introducuntur alia corpuscula, ut aëris, exhalationum, aut similia; condensatio verò per accessum eorumdem partium ad invicem, sic tamen, ut foras expellantur ejusmodi corpuscula.

G. 46. LXXXI. & seq.

Rarefactio non est mutatio totius prioris quantitatis, & productio majoris novæ totalis; imò nec partialis novæ additæ veteri; item condensatio non est mutatio totius prioris quantitatis, & productio minoris novæ totalis; imò nec perceptio partialis antiquæ.

G. 47. LXXXIV. & seq.

Rarefactio non fit per inflationem minimorum Physicorum, nec condensatio per eorum compressionem.

G. 47. CI. & seq.

Rarefactio non fit per duos motus, quorum unus fit ad raritatem, quam dicunt esse quantitatem determinantem materiam ad magnam extensionem localem per recessum partium ab invicem sine vacuitatibus, sine intromissione corpusculorum in concavitates, sine productione novæ quantitatis, vel totalis, vel partialis, & sine expenetratione dimensionum; alter verò ad majorem locum sive extensionem localem.

G. 48. CIV.

Item Condensatio non fit per duos motus, quorum unus fit ad densitatem, &c. ut supra cum proportionem.

G. 48. CV. & seq.

Stabilitur nostra sententia. G. 49. CXVII. & seq.

Reactio.

Datur vera Reactio, & secundum eandem partem subjecti, & secundum qualitates ejusdem

contrarietatis.

G. 55. LXVII. & seq.

Explicatur modus actionis & reactionis.

G. 55. LXXXVIII. & seq.

Reductio Syllogismi. Vide Syllogismus.

Reflexio.

Quid sit Reflexio, & quotuplex.

G. 57. C.

Causa reflexionis non est corpus reflectens.

G. 57. CI. & seq.

Causa reflexionis est illa ipsa causa, quæ producit qualitatem viâ rectâ in corpus reflectens, & ipsa qualitas in corpore reflectente producta, corpore reflectente, secundum qualitates quas habet, se habente tamquam conditione sine quâ non.

G. 57. CV. & seq.

Regula.

Regulæ attributionum. L. 89. CCCXXVI. & seq.

Duæ Regulæ de quibus Aristoteles in Antepredicamentis.

L. 126. XXXI. & seq.

Relatio. Vide Respectus.

Respectus, Relatio Prædicamentalis.

Quid Relatio generaliter.

L. 144. CXXVII.

Relatio generaliter sumpta dividitur 1°. in realem & rationis: 2°. in relationem secundum esse & secundum dici: 3°. in mutuat & non mutuat.

L. 144. CXXVIII. & seq.

Respectus, qui Relationi transcendentali est essentialis, non est relationi isti essentialis quoad se & intrinsecus, sed quoad nos tantum & extrinsecus.

L. 145. CXXVIII. & seq.

Ad Relationem prædicamentalem varia concurrunt, fundamentum, ratio fundandi, & terminus.

L. 146. CXLV. & seq.

Ratio fundandi dividitur in fundamentalem & ut quod, ac formalem & ut quo.

L. 146. CXLVII.

Ratio fundandi est triplex &c.

L. 146. CXLVIII.

Rationes formales & ut quo fundandi relationes æqualitatis & similitudinis non sunt quantitates & qualitates à propriis subjectis realiter distinctæ.

L. 146. CLIII. & seq.

Ratio formalis & ut quo fundandi identitatem substantiarum, æqualitatem quantitatum & similitudinem qualitatum, realiter distinguitur à fundamento reali relationis.

L. 147. CLVIII. & seq.

Nulla relatio prædicamentalis exigit terminum actu existentem.

L. 148. CLXXVIII. & seq.

Relatio transcendentalis non distinguitur à prædicamentali in eo præcisè, quod transcendentalis non petat distinctionem realem à suo termino, secus prædicamentalis.

L. 150. CLXXXIX. & seq.

Relatio transcendentalis malè in eo distinguitur à prædicamentali, quod transcendentalis non respiciat suum terminum omnino gratis, sive purè ut terminum.

L. 150. CLXXXV. & seq.

Adfertur distinctio Relationis prædicamentalis à transcendentali.

L. 150. CLXXXVIII.

Relatio formalis prædicamentalis non est fundamento intrinseca, sic ut ab eo realiter modaliter distinguitur.

L. 150. CCI. & seq.

O o 3 Relatio

INDEX

Relatio prædicamentalis est forma fundamento & termino extrinseca, ab eisque realiter adæquatè distincta. L. 152. ccxv. & seq.
 Probatur prima pars Resolutionis. L. 152. ccxvi. & seq.
 Probatur secunda pars Resolutionis. L. 153. ccxxvii. & seq.
 Relatio est formalitas realiter & objectivè adæquatè identificata rationi formali & ut quo fundandi, ab eaque solà ratione distincta. L. 154. ccxxxii. & seq.
 Relatio formalis omninò distingui debet à fundamēntali. L. 155. ccxli. & A. 101. xlviii. & seq.
 Nullæ relationes seipsis terminantur ad oppositam correlationem. L. 155. ccxliii. & seq.
 Relationes, sive æquiparantiæ, sive disquiparantiæ, terminantur ad absolutum tantum. L. 156. ccxlvii. & seq.
 Multiplicatis simul tempore terminis, non necessariò multiplicantur relationes. L. 159. cclxv. & seq.
 Multiplicatis successivè terminis, ordinariè multiplicantur relationes. L. 159. cclxviii. & seq.
 Datur unicum genus supremum prædicamenti Relationis. L. 159. cclxxi. & seq.

Reproductio. Vide Locus, Conversio. Resistentia.

Resistentia est duplex, activa & formalis. G. 54. lxxv.
 Quid sint. Ibid.
 Dupliciter considerari possunt, in actu primo, & in actu secundo. G. 55. lxxvi.
 Quomodo fiat resistentia formalis. G. 56. lxxxiii.

S.

Sævum.

Sævum non vivit, si sanguis non vivat, bene autem si vivat. A. 69. xxxix.

Saliva.

Saliva non animatur. A. 69. xxxviii.

Sanguis.

Sanguis & reliqui humores, ut atra bilis & pituita non animantur. A. 68. xx. & seq.
 Sanguis non ideo non animatur, quia non est una ex præcipuis partibus corporis, sed quia non est pars conjuncta & continua cum cæteris partibus solidis corporis, quas experientia docet animari. A. 69. xxxvii.
 Sanguis, quia non animatur, non ponitur vi verborum sub speciebus panis in Eucharistia. Ibid.

Sapor.

Sapor est objectum gustus. A. 93. i.
 Saporis non dantur species gustabiles. A. 93. ii. & seq.

Scientia.

Nomen scientiæ multipliciter sumitur. L. 194. xxxii. & seq.
 Quid objectum scientiæ in genere. L. 196. lxxvii.

Objectum scientiæ in genere dividitur in materiale & formale, &c. L. 196. lxxviii. & seq.
 Scientia dividitur in actualem & habituales. Item in speculativam & practicam, in subalternantem & subalternatam. L. 198. cxxxxxi. & seq.
 Quid scientia speculativa, & quid practica. L. 198. lxxxviii. & seq.
 A quo fine scientia aliqua dicitur speculativa aut practica. L. 199. cx.
 Quæ scientia sit subalternans, & quæ subalternata. L. 199. cx. & seq.
 Quæ subalternatio ad scientiam subalternantem & subalternatam sufficiat, & quæ non sufficiat. L. 199. cxv. & seq.
 In rigore scientia subalternata est vera & propriè dicta scientia. L. 200. cxix. & seq.
 Scientia totalis habitualis, &c. non est qualitas simplex, sed aggregatum ex omnibus partialibus habitibus, unum per ordinem ad eundem habitum attributionis. L. 200. cxxvii. & seq.
 Spectata autoritate rectè assignantur plures scientiæ unæ totales habituales. L. 201. cxxxvi. & seq.
 In rigore rationis numerus scientiarum unarum totalium habitualium communiter recensitarum non est admittendus. L. 201. cxxxix.
 Stando in communi Philosophorum sensu scientia actualis specificatur ab objecto suo materiali, formali quod & propter quod. L. 202. clii. & seq.

Scientia Practica & Speculativa. Vide Logica, Physica.

Semen.

Declaratur vis in semine existens. P. 109. lxxviii.
 Semen non animatur. A. 69. xxxviii.
 Semina plantarum non vivunt animâ vegetativâ. A. 74. ix. & seq.

Sensibile.

Quid sit objectum sensibile. A. 81. xlii.
 Dari sensibile proprium, certum est. A. 81. xliii.
 Non datur sensibile commune ratione sui, sive secundum se immediatè, à duobus saltem, aut pluribus sensibus externis perceptibile. A. 81. xli. & seq.
 Sensibile positum supra quemvis sensum externum, per se loquendo, sentiri potest. A. 84. lxxxiii. & seq.

Sensus.

Fieri potest universale formaliter per sensus externos. L. 70. ccxxviii.
 Sensus est duplex, internus & externus. A. 80. xxix.
 Sensus externus numeratur quintuplex, scilicet visus, auditus, tactus, odoratus, & gustus. A. 80. xxx.
 Sensus internus à variis etiam numeratur quintuplex, scilicet sensus communis, memoria, æstimatoria, imaginativa & phantasia. A. 80. xxxii.
 Probabile est omne animal habere sensus aliquos internos & externos. A. 80. xxxiii.
 An homo sensibus præstet cæteris animalibus. Ibid.
 Sensus

R E R V M M E M O R A B I L I V M.

Sensus est partialiter activus & partialiter passivus
ipſius ſenſationis. A. 80. xxxiv. & ſeq.

Sensus externus circa rationem communem proprii
ſenſibilis falli non poteſt. A. 83. lxxiv. & ſeq.

Sensus externus per ſe etiam falli non poteſt circa
rationem particularem ſenſibilis proprii, per ac-
cidens poteſt. A. 83. lxxx. & ſeq.

Senſibile poſitum ſupra quemvis ſenſum externum
per ſe loquendo ſentiri poteſt.

A. 84. lxxxi. ii. & ſeq.

Sensorium interdum læditur à vehementi ſenſibili
ut ſenſibili. A. 84. lxxxvi. & ſeq.

Princeps inter ſenſus alios externos eſt viſus, cujus
organum eſt oculus, qui conſtat tribus humori-
bus, tunicis quinque, muſculis ſeptem, &c.

A. 85. i.

In ſenſu interno nullæ dantur ſpecies impreſſæ, ſi-
ve ſenſatæ, ſive inſenſatæ à ſenſu interno realiter
diſtinctæ. A. 94. ii. & ſeq.

In ſenſibus internis dantur habitus, ſicut in intelle-
ctu & voluntate. A. 107. xii. & ſeq.

Signum.

Quomodo à Philoſophis accipitur.

L. 10. clxxvii.

Quid ſignum.

L. 10. clxxviii.

Definitio ſigni propugnatur.

L. 10. clxxix. & ſeq.

Diviſio ſigni in naturale & ad placitum ſive ex in-
ſtituto aut artificiale. L. 11. clxxxiv. & ſeq.

Subdiviſio ſigni ex inſtituto in reale, vocale & ſcri-
ptum. L. 11. clxxxvii. & ſeq.

Alia ſigni diviſio in formale & instrumentale.

L. 11. clxxxx. & ſeq.

Iterum alia ſigni diviſio in ſignum à priori & ſi-
gnum à poſteriori. L. 11. clxxxxvii.

Quid & quomodo ſigna realia ſignificent.

L. 12. clxxxviii. & ſeq.

Quid & quomodo vocalia. L. 12. cccii. & ſeq.

Signa ſcripta ſunt duplicis generis. L. 12. cccxiii.

Quid & quomodo ſignificant.

L. 13. cccxiv. & ſeq.

Similitudo, Simile.

Similitudo rectè dici poteſt identitas, & diſſimili-
tudo diſtinctio. L. 50. cxxl. & L. 57. lxxvii.

Omnis ſimilitudo formalis fundatur in conceptu
duo per modum unius confundente, &c.

L. 50. cxxl.

Omnia ſunt ſummè ante intellectum objectivè &
formaliter diſſimilia, ſic ut inter Petrum & Pau-
lum non ſit ante intellectum maior ſimilitudo,
etiam fundamentalis abſoluta, quàm ſit inter Pe-
trum & lapidem. L. 50. cxxli.

Effatum Ariſtotelis, illa ſunt formaliter ſimilia, quorum
qualitas eſt una, exponitur. L. 57. lxxviii.

Simile poteſt agere in ſimile actione æquivocà.

Item & actione non aſſimilativà. G. 50. ii.

Simile in eadem ſpecie qualitatis & intentionis
gradu, non poteſt actione aſſimilativà in paſſum
ſimile operari, eſſi paſſum hoc excedat denſitate
vel magnitudine. G. 50. iv. & ſeq.

Sitis.

Sitis per cauſam finalem ab Ariſtotele definitur.

item & per cauſam formalem.
Vnde oriatur ſitis.

G. 29. xiv.

G. 29. xv.

Situs.

Quid ſitus.

L. 162. cclxxxvii.

Situs non diſtinguitur realiter ab ubi circumſcri-
ptivo. *Ibid.*

Angeli non habent ſitum. L. 162. cclxxxviii.

Sonus.

Sonus ad auditum non deſertur per ſpecies.

G. 33. xix. & ſeq. & A. 90. ix. & ſeq.

Multa adferuntur circa propagationem ſoni, &
modum, quo ab uno citius, ab alio ſerius perci-
pitur. G. 34. xx. & ſeq. Item A. 91. xiii. & ſeq.

Auditus eſt potentia ſenſitiva ſoni, ac proinde obje-
ctum ejus ſonus. A. 90. i.

Sonus eſt qualitas ſolo auditu ſenſibilis ad motum
localem corporis reſilientis, ex percuffione cor-
porum ſe collidentium & fractione medii, per
actionem ab illis diſtinctam, producta.

A. 90. ii. & ſeq.

Malè deſinitur ſonus, qualitas producta per verbe-
rationem Aëris duobus corporibus ſe invicem
trudentibus. A. 90. iii.

Spatium Imaginarium.

Spatia Imaginaria, nec ſunt realia poſitiva, nec ne-
gationes ubicationis realis non tollibiles. P. 177. i.

Spatia imaginaria non niſi imaginariè imaginaria
dicuntur, & cum realibus poſſibilibus confundi
debent. P. 177. ii. & ſeq.

Deus non eſt in ſpatiis imaginariis.

P. 177. iv. & ſeq.

Species Prædicabilis.

Species multipliciter accipitur. L. 87. ccccxxix.

Quid ſpecies ſubjicibilis tantum.

L. 88. ccccxxxiv.

Pro exemplo ſpeciei ſubjicibilis tantum malè ad-
fertur animal. *Ibid.*

Non datur ſpecies ſubjicibilis tantum. *Ibid.* & ſeq.

Quid ſpecies prædicabilis tantum.

L. 88. ccccxxxviii. & ſeq.

Quid ſubjicibilis & prædicabilis ſimul.

L. 88. ccccxl.

Quid ſpecies ſubalterna.

L. 89. ccccxliv.

Quid ſpecies infima.

L. 89. ccccxlv.

Species prædicabilis non rectè à Porphyrio defini-
tur, *Id quod eſt prædicabile de pluribus numero diſſe-
rentibus in quid.* L. 89. ccccl.

Quænam ſit definitio essentialis ſpeciei prædicabi-
lis. L. 89. cccclii. & ſeq.

Species ſubjicibilis, ut ſubjicibilis ſpecificativè
ſemper eſt univerſalis. L. 92. cccclxxxii. & ſeq.

Species ſubjicibilis ut ſubjicibilis reduplicativè
non eſt univerſalis. L. 92. cccclxxx. & ſeq.

Species ſubjicibilis, ut ſubjicibilis cauſaliter, non eſt
univerſalis. L. 93. cccclxxx.

Species primò intentionaliter ſive materialiter
ſumpta, quoad perfectiones actuales ſeu Meta-
phyſicè intrinſecas ſalvatur in uno individuo poſ-
ſibili cæteris impoſſibilibus. L. 95. dxxi. & ſeq.

Species primò intentionaliter ſive materialiter
ſumpta

I N D E X

sumpta quoad perfectiones potentiales seu Metaphysicè extrinsecas (si nempe sit multiplicabilis in plura individua) non potest salvari in unico individuo possibili, aliis impossibilibus.

L. 95. DXXIV. & seq.

Probabile videtur quòd species, ut est tertium prædicabile concretum sumptum, possit, præcisè sistendo in ratione, salvari in unico individuo Physicè possibili, alio Physicè impossibili; sic nempe ut Deus sic sit Physicè immultiplicabilis numero, ut tamen præcisè sistendo in ratione, non obstante suâ Physicâ immultiplicabilitate sit universalis Logicè tantum.

L. 96. DXXVIII. seq.

Authori longè probabilius est tertium prædicabile salvari non posse in unico individuo Physico possibili, alio Physicè impossibili.

L. 98. DXLIX. & seq.

Datur species atoma, nec tamen omnis species est per ulteriorem differentiam communem essentialem contrahibilis.

L. 111. DCCXII.

Species Impressæ & Expressæ.

Color visui immediatus in specie impressa sine specie impressa videtur. A. 87. XXVIII. & seq. Species visibilis est qualitas luminis, sive coloris representativa. Dividiturque communiter in expressam & impressam: impressa est illa, quam lumen sive medius color in visum imprimit ad causandam sui visionem: expressa verò est visio luminis sive coloris, quam anima in se exprimit.

A. 87. XXIX.

Ad videndum colorem à visu distantem seu mediatum, est necessaria species impressa ab objecto in oculum emissa. A. 88. XXXII. & seq.

Quomodo species pendeant ab objecto.

A. 88. XLI. & seq.

An species concurrat effectivè ad visionem.

A. 89. XLVIII. & seq.

An colorum contrariorum species sint contrariæ.

A. 89. L. & seq.

Odor non diffunditur per species intentionales per totum spatium, in quo percipitur.

A. 92. XI. & seq.

Objectorum tactus & gustus non dantur species gustabiles & tangibiles. A. 93. II. & seq.

In sensu interno nullæ dantur species impressæ, sive sensatæ, sive insensatæ, à sensu interno realiter distinctæ.

A. 94. II. & seq.

Species sensatæ sunt illæ, quibus sensus internus cognoscit objecta nullo sensu externo cognita.

A. 94. III.

Specificatio, Specificare.

Dum quæritur, unde specificentur actiones, specificare non sumitur prout idem est ac rei speciem facere.

P. 100. XLVI.

Specificatio malè dividitur in intrinsecam & extrinsecam.

P. 100. XLVII.

Specificatio melius dividitur in formalem & fundamentalem.

P. 100. XLVIII.

Actiones & relationes non specificantur à terminis tamquam signis, sive etiam hoc sensu, quòd ubi est terminus specie diversus, necessario etiam sit diversa specie actio.

P. 100. L. & seq.

Quælibet potentia non specificatur à priori propriè & strictè ab essentia, à qua dimanat.

P. 101. LXI. & seq.

Actiones multò minùs specificantur à subiectis.

P. 102. LXVI.

Potentia, actiones, & cætera entia specificatione formali specificantur à specificitate, sive primâ intentione formali dante illis esse aptum prædicari de multis completè ut tota essentia universalis.

P. 102. LXVII. & seq.

Potentia, actiones, & cætera entia specificatione fundamentali specificantur à communi sensu Philosophorum.

P. 102. LXXI. & seq.

Speculatio, Speculativum. Vide Praxis, Spiritus, Spiritualitas.

An Res spiritualis possit attingi à potentia materiali & corporea.

A. 89. LIII. & seq.

De fide est animam rationalem esse spiritualement, vel saltem fidei proximum.

A. 98. XII. & seq.

Sistendo in sola ratione naturali non videtur demonstrari posse, animam rationalem esse spiritualement.

A. 98. XV. & seq.

Etiam sistendo in nudis luminis naturæ principiis efficaciter probari potest, de facto animam hominis esse spiritualement.

A. 99. XXV. & seq.

Status.

Quid status.

L. 9. CLXII.

Propositiones accidentales contingentes possunt habere statum, non ita essentialis.

L. 9. CLXIV. & seq.

Subalternatio Scientiæ. Vide Scientia.

Subiectum.

Subiectum est duplex, unum inhæsionis, aliud denominationis.

L. 118. DCCVII.

Accidentia realia & intrinsecè denominantia, ut verè prædicentur, requirunt actualem existentiam sui in subiecto denominationis pro eo tempore, quo de illo enuntiantur.

L. 118. DCCIX. & seq.

Accidentia intentionalia & extrinsecè denominantia, non requirunt subiecti denominationis extrinsecè existentiam, ut verè de illo prædicentur.

L. 118. DCCXVI.

Subiectum est multiplex, sustentationis, inhæsionis & informationis, & quid sint.

P. 10. XXIII. & seq.

Subsistentia, Subsistere.

Subsistentia & Suppositivitas indifferenter afficiunt naturam, sive animatam, sive inanimatam; rationalem, sive irrationalem; Personalitas verò solum naturam rationalem: hypostasis cum Persona confunditur.

P. 43. I.

Effectus formalis subsistentiæ non est constituere naturam formaliter existentem.

P. 43. II. & seq.

Effectus formalis subsistentiæ non est constituere naturam proximè potentem operari, &c.

P. 43. VI. & seq.

In sententiâ asserente subsistentiam esse duas negationes

gationes, effectus formalis subsistentiæ est constituitur naturam totalem incommunicabilem alteri naturaliter tamquam supposito positivo.

P. 44. x. & seq.

In sententia asserente subsistentiam esse formam positivam, duo diversi effectus formales ejus adferri possunt.

P. 44. xviii.

Primus, esse principium & basim suppositam naturæ, eo modo, quo materia prima est principium & basim supposita formæ. P. 44. xix. & seq.

Secundus, esse terminum ultimum substantialem & finem suppositum naturæ, eo modo, quo forma supponitur materiæ. P. 46. xxxix. & seq.

Subsistentia est aliquid realiter distinctum à natura.

P. 48. lii.

Aliquo sensu *ly subsistens, suppositum, hypostasis*, &c. dici possunt solâ ratione, solo modo loquendi, &c. à suppositivo & naturâ suppositibili distinguui, licet subsistentia sive suppositivum ut condistinguitur contra naturam suppositibilem, plusquam modo concipiendi & loquendi à natura distinguatur.

P. 48. liii.

Omnino probabilis est sententia Scotistarum asserentium subsistentiam creatam duas tantum esse negationes, &c.

P. 48. lv. & seq.

Probabilis etiam est opposita sententia Thomistarum & PP. Societatis, communius docentium, subsistentiam creatam esse entitatem positivam à natura realiter distinctam. P. 51. lxxxii. & seq.

Subsistentia positiva distinguitur Physicè à natura, ac proinde est res, & non modus tantum.

P. 52. ciii. & seq.

Anima rationalis & materia prima, tam in corpore, quam extra, habent subsistentiam partialem sibi propriam.

P. 54. cxv. & seq.

Anima rationalis & materia prima, tam in corpore, quam extra (dum extra subsistit) non habent subsistentiam partialem sibi propriam, sed subsistunt subsistentiâ totali & indivisibili.

P. 54. cxv. & seq.

Iuxta sententiam admittentium subsistentiam negativam, non dantur subsistentiæ partiales materiæ & formæ.

P. 55. cl. & seq.

Partes integrantes totius habent subsistentias partiales integrantes.

P. 56. clv. & seq.

Unio inter materiam & formam, & similes modi substantiales, non subsistunt per subsistentiam partialem sibi propriam.

P. 56. clvii. & seq.

Natura tam completa, quam incompleta, non solum supernaturaliter, verum etiam omnino naturaliter, potest existere sine omni subsistentiâ termino, &c.

P. 57. clxv. & seq.

Natura sive completa, sive incompleta, non potest naturaliter existere sine omni subsistentia basi, exceptâ fortè animâ rationali.

P. 58. clxxxiii. & seq.

Natura creata non potest naturaliter terminari duabus subsistentiis, sive propriis, sive alienis.

P. 58. clxxxviii.

In sententia admittente subsistentiam creatam esse entitatem positivam, potest natura creata supernaturaliter terminari duplici subsistentiâ, sive utraque sit aliena, sive utraque propria, sive una propria, alia aliena, sive utraque sit modus, sive utraque sit res.

P. 58. clxxxix. & seq.

In sententia admittente subsistentiam creatam esse duas negationes, non potest natura creata supernaturaliter terminari duplici subsistentiâ, qua-

rum altera sit creata, sive non divina.

P. 60. ccvii. & seq.

Si duæ naturæ, humanæ v.g. essent terminatæ unâ subsistentiâ divinâ, forent duo homines & una persona; & contra si una natura foret terminata duabus subsistentiis divinis, forent duæ personæ & unus homo: si verò duæ naturæ humanæ v.g. essent terminatæ subsistentiâ unâ creatâ, forent duo homines & duæ personæ, si è contra una natura duabus subsistentiis creatis forent unus homo & una persona. P. 60. ccx. & seq.

Forma accidentalis est per se immediatè assumptibilis à persona divinâ. P. 61. ccxx. & seq.

Substantia.

Substantia tribus modis accipi solet. L. 134. iii.

Substantia ab Aristotele & aliis communiter definitur, *Ens per se existens*, sed hæc definitio valde difficulter bene explicatur. L. 134. iv.

Esse *Ens per se existens, in se subsistens*, &c. non satis declarantur per non esse in subiecto inhæsionis, &c.

L. 135. v. & seq.

Esse *Ens per se existens, in se subsistens*, &c. non satis declarantur per esse, *ut à nullo prorsus subiecto pendens, per esse, Non nisi pendens tamquam aliquod constitutum primæ rei, seu primæ radices totalis primò & per se à natura intenti, sive non intenti propter aliud adequatè à se distinctum.*

L. 135. xiii. & seq.

Ens per se existens, in se subsistens, &c. aliter commodè explicatur.

L. 137. xxxiv.

Divisio substantiæ in primam & secundam non est subiecti in accidentia. L. 137. xxxvii. & seq.

Divisio substantiæ in primam & secundam non est vera divisio, sed enumeratio substantiarum, quæ sub substantiâ principe, sive supremo genere, collocantur.

L. 138. xlvi. & seq.

Superficies. Vide Continuum & Quantitas.

Suppositio, Supponere.

Suppositio est acceptio vocis pro aliquo.

L. 5. lxix.

Cur in definitione suppositionis non addatur *pro alio & in oratione.*

L. 5. lxx. & seq.

Quomodo differat suppositio à verificatione.

L. 5. lxxii.

An dici debeat, terminus supponitur passivè, an supponit activè.

L. 5. lxxiv.

Quomodo dividatur Suppositio.

L. 5. lxxvi.

Quid suppositio materialis & quomodo dividatur.

L. 5. lxxvii. & seq.

Signa suppositionis materialis.

L. 5. lxxxi.

Quid suppositio formalis.

L. 6. lxxxvi.

An detur suppositio absoluta media inter materiam & formalem? trifariam resolvitur.

L. 6. lxxxviii. & seq.

Suppositio formalis dividitur in simplicem & personalem.

L. 6. lxxxix.

Rejiciuntur earum definitiones à Thomistis & aliis communiter allatæ.

L. 6. lxxxix. & seq.

Suppositio simplex definitur cum Scoto, Hurtado, Arriaga & aliis.

L. 6. lxxxix.

Suppositio personalis etiam definitur.

L. 6. ci.

Probantur definitiones allatæ.

L. 7. ciii.

Rejicitur Suppositio media, id est, absoluta, quæ nec fit simplex, nec personalis: uti & illa quæ fit simplex

I N D E X

simplex & personalis. L. 7. cv.
 Suppositionis personalis subdivisio in essentialem
 & accidentalem. L. 7. cx.
 Rejicitur divisio suppositionis personalis in singu-
 larem & communem ab Arriaga factam. L. 7. cxii.
 Regulæ generales suppositionum. L. 8. cxlviii. & seq.
 Signa five voces, quæ terminis Cathegorematicis
 superaddita, eorum suppositionem & significatio-
 nem modificant. L. 9. clxi.

Suppositum. Vide Subsistens.

Syllogismus.

Quid Syllogismus. L. 25. ccccv. & seq.
 Syllogismus ab Aristotele dividitur in perfectum
 & imperfectum. L. 25. ccccx. & seq.
 Duo Principia Syllogismorum adferuntur, ad quæ
 cætera reducuntur. L. 25. ccccxiii. & seq.
 Cur author non tractet de Syllogismorum conver-
 sione & figuris, item & de Topicis. L. 25. ccccxv.

T.

Tactus.

Tactus est potentia sensitiva quatuor primarum
 qualitatum. A. 93. i.
 Objecti tactus non dantur species tangibiles. A. 93. ii. & seq.

Tempus.

Tempus definitur. P. 181. xlix.
 Tempus est duplex, unum intrinsecum, aliud ex-
 trinsecum. P. 181. l.
 Tempus extrinsecum particulare à motu quolibet
 successivo ut successivo distincto à motu primi
 mobilis; & tempus extrinsecum commune à
 motu primi mobilis; non distinguitur realiter. P. 181. lii. & seq.
 Tempus est ita ens reale, ut nullo modo pendeat
 ab intellectu. P. 182. lxi.

Terminus Propositionis.

Terminorum necessitas. L. 1. i.
 Quid Terminus. L. 1. iiii.
 Quo sensu copula sit terminus Propositionis. L. 2. vii.
 Quo sensu Propositio ut Propositio, & Syllogis-
 mus ut Syllogismus sint termini. L. 2. ix.
 Terminus in Propositione, actualis dicitur; extra
 verò aptitudinalis. L. 2. x.
 Divisiones termini in mentalem & objectivum,
 vocalem & scriptum. L. 2. xi.
 Item in significativum & non significativum. L. 2. xiii.
 Dantur termini non significativi. L. 2. xvi.
 Item in Cathegorematicum & syncathegoremati-
 cum & mixtum. L. 2. xvii.
 Rejicitur communis definitio termini syncathe-
 gorematici. L. 2. xxi.
 Item in Concretum & Abstractum. L. 3. xxvi.
 Subdivisiones termini concreti & abstracti. *Ibid.*
 Rejicitur definitio termini absoluti à PP. Ioanne
 à S. Thoma, Hurtado, Arriaga, Comptono, & c. al-
 lata. L. 3. xlii.
 Item in simplicem & complexum: univocum, æ-
 quivocum & Analogum: in universalem & par-

ticularem: in confusum & determinatum: in tran-
 scendentalem & non transcendentalem: in fini-
 tum & infinitum. L. 4. xliii. & seq.
 Quid Anonyma. L. 125. x.
 Quid Synonyma. L. 125. xii. & seq.
 Quid Paronyma. L. 125. xiv. & seq.

Termini Suppositio. Vide Suppositio.

Termini Status. Vide Status.

Termini Ampliatio. Vide Ampliatio.

Termini Diminutio. Vide Diminutio.

Termini Restrictio. Vide Restrictio.

Termini Alienatio. Vide Alienatio.

Terra. Vide Elementum.

Totum.

Totum aliud Physicum, aliud Logicum five Meta-
 physicum. L. 76. cclxxxiii. & seq.
 Certum est totum distingui realiter à partibus uni-
 tis simul sumptis. P. 73. cxvii.
 Totum non est entitas ante animam à partibus &
 unione conjunctum sumptis realiter distincta. P. 73. cxviii. & seq.
 Totum formaliter est totaliter extrinsecum suis
 partibus & uniioni conjunctum sumptis, ab eisquæ
 realiter distinctum. P. 75. cxliv. & seq.
 Totum formaliter est formalitas realiter & obje-
 ctivè identificata rationi formali ipsam fundan-
 di; ab eaque solâ ratione distincta. P. 76. clxiii. & seq.

V.

Vacuum.

Quid Vacuum. P. 175. i.
 Nullum datur Vacuum naturaliter, nec dari
 potest in rerum natura. P. 175. ii. & seq.
 Corpora in periculo vacui non moventur à solo
 Deo aut Angelis, neque à corporibus ipsis, quæ
 moventur; neque per virtutem illis intrinsecam,
 sed ab illo, qui movet corpus, ex cuius motione
 impinet periculum vacui. P. 175. xi. & seq.
 Ab Angelis vacuum naturaliter induci non potest. P. 176. xix.
 Ea parte, qua corpus conjunctum foret reliquis
 partibus universi, in vacuo naturaliter moveri
 non posset, secundum aliam posset. P. 176. xx. & seq.

Vbi.

Quid Vbi. L. 162. cclxxxv. & P. 165. ii.
 Vbi distinguitur realiter à loco & locato. P. 165. iiii. & seq.
 Vbi non distinguitur realiter à motu locali. P. 165. vii. & seq.
 Non est nisi unum ubi materiæ eorum omnium,
 quæ existunt in materia, ut suo subjecto naturali
 informationis. P. 167. xxvi. & seq.

Vbi. Vide Locum.

Vbi, Vbicatio. Vide Præsentia & Locum.

Velocitas Motus. Vide Motus.

Vegetativum. Vide Anima.

Ver-

RERVM MEMORABILIVM.

Verbum.

Quid Verbum & quàm difficile tradatur bona
verbi definitio. L. 14. CCXXXIX. & seq.
Bona verbi definitio. L. 14. CCXXXII.

*Verbum Mentis. Vide Iudicium, Intel-
lectio, &c.*

Veritas Formalis.

Veritas & falsitas est duplex; una apprehensionis
incomplexæ, alia apprehensionis complexæ.
L. 167. LXXXIII.

Veritas fundamentalis proxima quid, & quid falsi-
tas fundamentalis proxima.

L. 167. LXXXV. & seq.

Formalis veritas aut falsitas propositionis est rela-
tio prædicamentalis conformitatis aut diffor-
mitatis actus ad objectum. L. 168. LXXXIX. & seq.

Veritas & falsitas fundamentaliter sunt actibus
(saltem in materia contingenti) accidentales &
inadæquatè extrinsecæ: formaliter verò acciden-
tales & adæquatè extrinsecæ.

L. 168. LXXXIX. & seq.

Eadem propositio mentalis contingens singularis
de præsentis non intuitiva, sed abtractiva, potest
de vera fieri falsa. L. 170. CXIX. & seq.

Idem actus potest simul esse verus & falsus respec-
tu diversorum simul objectorum adæquatorum
disparatorum. L. 171. CXXXVI. & seq.

Veritas, Verum Transcendentale.

Quid verum transcendentale, & quid addat supra
ens. M. III. IX. & seq.

Visus, Visio, Visibile.

Princeps inter sensus externos est visus, cuius orga-
num est oculus, qui constat tribus humoribus, tu-
nicis quinque, musculis septem, &c. A. 85. I.

Visus est potentia sensitiva coloris. A. 85. II.

Objectum visus est color. A. 85. III. & seq.

Lumen est qualitas solo visu sensibilis. A. 87. XXV.

Malè definitur lux, *Qualitas ex se visibilis indepen-*
denter ab alia qualitate, quæ non sit species inten-
tionalis consequens naturam sui subiecti, &c.

A. 87. XXVII.

Color visui immediatus sine specie impressa vide-
tur. A. 87. XXVIII. & seq.

Ad videndum colorem à visu distantem est neces-
saria species impressa ab objecto in oculum e-
missa. A. 88. XXXII. & seq.

An species concurrat effectivè ad visionem.
A. 89. XLVIII. & seq.

Vitalitas, Vivens, Vita. Vide Actus Vitalis.

Unio.

Quid unio hypostatica. P. 61. CCXIX.

Ad Compositum unio requiritur. P. 66. XXV.

Unio realiter distinguitur ab extremis nudè sum-
ptis. P. 66. XXXVII. & seq.

Unio non est sola relatio animæ ad formam.
P. 66. XL. & seq.

Unio non est sola existentia utriusque extremi
cum connotato indistantiæ & dispositionum.
P. 66. XLII. & seq.

Neque etiam unio est indistantia, dispositiones &
recta proportio, sive respectus intrinsecus huius
formæ ad hanc materiam in individuo. P. 67. LI.

Ad unionem formalem requiritur aliqua entitas
realiter ab indistantia, dispositionibus, &c. di-
stincta. P. 67. LIII. & seq.

Unio inter corpus & animam rationalem in homi-
ne, non est ipsa creatio animæ dicens essentialem
respectum ad hanc materiam, tamquàm subje-
ctum informationis illius. P. 68. LVII. & seq.

Unio inter corpus & animam rationalem, non est
modus quidam substantialis, ad quem termine-
tur generatio, & ab eâ realiter distinctus.

P. 68. LXIII. & seq.

Unio inter corpus, & animam rationalem est nuda
unio sine alio termino producto realiter à se
distincto. P. 68. LXV. & seq.

Unio inter corpus & animam rationalem est enti-
tativè accidentalis. P. 69. LXXV. & seq.

Unio inter corpus & formam materiale est ipsa
formæ materialiseductio. P. 69. LXXXI. & seq.

In composito naturali est simplex, & non duplex
unio. P. 71. LXXXV. & seq.

Unio subiectatur in sola materia. P. 72. CXII. & seq.

Unitas & unum Transcendentale.

Quid sit unum Transcendentale.

Scientiarum unitas. Vide Scientia,

Unitas Formalis.

Universe.

Universe potest sumi dupliciter pro suis inferio-
ribus, 1º simpliciter, 2º personaliter.

L. 52. II. & seq.

Quid universe in genere. L. 53. XVIII.

Quadruplex universe in genere. L. 53. XIX.

Quid universe in prædicando latè sumptum, sive
Logicum. L. 54. XX.

Quid universe in prædicando strictè sumptum.
L. 54. XXI. & seq.

Quid universe in essendo sive Metaphysicum.

L. 54. XXIX.

Universe in essendo sive Metaphysicum solo no-
mine distinguitur ab universali in prædicando si-
ve Logico. L. 54. XXXII. & seq.

Universe in prædicando non est proprietas uni-
versalis in essendo. L. 55. XXXVII.

Universe formaliter & essentialiter est universa-
le in prædicando simul & essendo.

L. 55. XXXVIII.

Dari potest ante præcisionem sive abstractionem
universale fundamentaliter. L. 55. XXXIX.

Non datur universe formaliter ante præcisionem
sive à parte rei. L. 55. XLI.

Non datur universe hoc sensu formaliter ante
præcisionem, quòd detur natura communis ex
natura rei, sive ante intellectum distincta ab in-
dividuis. L. 56. XLVI. & seq.

Non datur ante præcisionem universe formali-
ter hoc sensu, quòd natura humana v.g. in pun-
cto æternitatis, quo Deus fuit indifferens ad vo-
lendum vel nolendum creare hunc mundum,
fuerit etiam indifferens ad hoc potius indivi-
duum quàm ad aliud. L. 56. LV. & seq.

Non datur hoc sensu universe formaliter ante
præcisionem, quòd multa singularia, ut formaliter
in aliqua ratione similia ante præcisionem sint
unum similitudine formali & multa re ipsa.

L. 57. LXII. & seq.

Voces & conceptus sunt universales formaliter in
signi-

INDEX RERVM MEMORABILIVM.

significando, representando & prædicando.

L. 53. lxxv.

Etiā res seu naturæ reales sunt universales formaliter in prædicando ut denotata à præcisione universalificante.

L. 59. lxxxix.

Natura non fit universalis formaliter per præcisionem objectivam.

L. 59. c.

Etiā gratis concessio, quod datur præcisiones objectivæ, natura non fit universalis per præcisionem objectivam.

L. 60. cii. & seq.

Natura fit universalis per abstractionem seu præcisionem formalem.

L. 61. cxv. & seq.

Etiā gratis concessio quod datur præcisiones objectivæ, natura universalis non habet unitatem objectivam formalem prout opponitur fundamentaliter sibi intrinsicam & partim extrinsecam ratione actus intellectus confunderis multa per modum unius, quem connotat & essentialiter in obliquo importat.

L. 61. cxxi. & seq.

Etiā gratis concessio quod datur præcisiones objectivæ, natura universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentaliter totam intrinsicam naturæ universali in ordine ad connotatum extrinsecum, conceptum scilicet universalificantem, sic ut ante hunc conceptum fit quidem secundum totam entitatem, non verò secundum formalitatem unitatis objectivæ.

L. 62. cxxx. & seq.

Etiā gratis concessio quod datur præcisiones objectivæ, natura universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentaliter totam intrinsicam naturæ universali, per resultantiam post præcisionem.

L. 62. cxxxviii. & seq.

Natura universalis habet unitatem formalem prout opponitur fundamentaliter omnino extrinsecam naturæ universali.

L. 63. cxlii. & seq.

Natura etiā Physicè multiplicabilis, formaliter præcisa ab uno individuo tantum non est respectu individuum Physicorum, à quibus abstracta non est, universalis.

L. 65. clxii. & seq.

Natura non fit universalis per actum confusum disjunctivum sive disjunctivè attingentem propria individua.

L. 65. clxix. & seq.

Neque etiā per confusum copulativum.

L. 66. clxxv. & seq.

Natura fit universalis per actum confusum præcise plurium ab intellectu confusibilium.

L. 66. clxxxii. & seq.

Verisimilius est universale posse à Deo & Angelis fieri per cognitionem mediatam.

L. 69. ccxv.

Datur universale formaliter per voluntatem.

L. 70. ccxvii. & seq.

Datur universale formaliter per sensus externos, visum, tactum, &c.

L. 70. ccxxviii. & seq.

Definitum in definitione universalium non est sola prima intentio objectiva sive natura secundum

se, & ut voce vel conceptu expressa.

L. 72. ccxi. & seq.

Definitum in definitione universalium non est etiam sola secunda intentio formalis universalificans.

L. 72. ccxliii. & seq.

Definitum in definitione universalium est subiectum & forma.

L. 72. ccxvii. & seq.

Quæstio an universale in propositione vera retineat universalitatem, est de nomine.

L. 81. ccciv.

Natura quæ erat universalis immediate ante actua-lem de singulari prædicationem veram, non est universalis in actuali prædicatione, & hoc sensu universalitatem in actuali prædicatione non retinet, licet alio sensu eam retineat.

L. 81. cccvii. & seq.

Divisio universalis in quinque universalia concretum sumpta est generis in species.

L. 119. lxi. & seq.

Genus, Species, Differentia & proprium abstractum sumpta ex parte objecti sui inter se non distinguuntur, bene autem ab accidente non tamen necessario.

L. 120. xlii. & seq.

Genus, Species, Differentia Proprium & accidens abstractum sumpta ex parte modi quo objectum suum representant, sunt specie diversa.

L. 120. xvi. & seq.

Universale concomitans abstractum sumptum ex parte modi, quo objectum suum representat specie distinguitur à genere, &c.

L. 120. xviii.

Universale concomitans non distinguitur realiter à tribus primis universalibus.

Ibid.

Classes universalium.

L. 121. xix. & seq.

Univocum. Vide Terminis.

Unum.

Quid unum transcendente. M. iii. ii. & seq.

Voluntas.

Voluntas fingere potest entia rationis strictè.

L. 33. lxxxvii. & seq.

Fit universale formaliter per voluntatem.

L. 70. ccxvii.

Voluntas non distinguitur realiter ab anima.

A. 70. iv. & seq.

In voluntate & intellectu dantur habitus.

A. 107. xii. & seq.

Vox.

Dantur voces communes aliud ex instituto significantes quam ipsa individua: quod probatur ex communi Grammaticorum, Sophorum & Theologorum sensu.

L. 29. xxx. & L. 47. ccxxv. & seq.

FINIS.

